

ΠΑΝΔΩΡΑ.

Ι. ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ. 1854.

ΤΟΜΟΣ Δ'.

ΦΥΛΛ. 91.

ΜΑΡΙΝΑ.

—ο—

Ἡ Μαρίνα Μνίσζεχ ἦτο νέα τις Πολωνή τῆς ὀπίσθιας τοῦ γένους δὲν ὑπῆρξε βασιλικόν. Ὁ πατὴρ τῆς, Γεώργιος Μνίσζεχ, ὀνομασθεὶς παλατῖνος ὑπὸ τοῦ Σιγισμὸνδου Λύγοῦιτου κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκλογῆς του, ἐστερέϊτο πάσης ἀρετῆς ἀξίας τῶν ἀμοιβῶν τὰς ὁποίας ἐπεδαψίλευσεν εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ ἡτύχου. Τὸ ὄνομα τοῦ ἦτο πάντῃ ἀδοξία αὐτῆς δὲ ἦτο κενόδοξος καὶ ῥαδιοῦργος. Ἡ ἀγωγή τὴν ὁποίαν ἔδωκεν εἰς αὐτῆς τῆς νηπιότητός της εἰς τὴν θυγατέρα του, ἐθμελιότο ἐπὶ ἀρχῶν ἀποδοκιμαζομένων πολλὰκις καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἠθικῆς. Ὅτε δὲ ἀναπτυχθέντων τῶν πλεονεκτημάτων τῆς Μαρίνης, οἱ φιλόδοξοι σκοποὶ τοῦ πατρὸς της ἐδανείσθησαν εἰς αὐτὴν πιθανότητά τινά ἐπιτυχίας, ἐσπευσε νὰ τὴν καθυποτάξῃ εἰς τὰς διδασκαλίας του διὰ νὰ βάλῃ αὐτὰς εἰς πρᾶξιν ἐν καιρῷ δέοντι. Περίστασις τις ἦν ὅτε ἀναφῆρι ἡ ἱστορία συντελέσεν εἰς τὸ νὰ ἀντραγῇ ἡ Μαρίνα ὡς θυγάτηρ βασιλέως, καὶ προ-

ητοίμασε τὸ μέτωπόν της εἰς τὸ νὰ φέρῃ ἀνευ κόπου βασιλικὸν διάδημα· διότι, κατὰ τινὰ πρόβησιν, ἡ Μαρίνα ἐμελλε νὰ ἀναδειχθῇ βασίλισσα.

Αἰτία τῶν μαγισσῶν τῆς Ἄρκτου, ἐξ ἐμείνων αἰτινῶν ἀναφέρονται εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Κίμβρων, τὴν ὁποίαν ἐσωσέ ποτε ὁ παλατῖνος ἀπὸ τοῦ θανάτου, διέδωκε τὴν πρόβησιν ταύτην.

— Μία τῶν θυγατέρων σου θὰ γείνη βασίλισσα μεγάλου λαοῦ, εἶπεν ἡ αἰθυλλα πρὸς τὸν παλατῖνον ἀτενίζουσα τὴν Μαρίναν. . . Τὸ κἄλλος καὶ ἡ γενναίότης τῆς καρδίας της θὰ κατασταθῶν ἄξια διαδόχου.

Ἡ γυνὴ αὐτῆ, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα διετήρησεν ἡ ἱστορία, ὠνομάζετο Καρίκα.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας λοιπὸν καθ' ἣν ἐγένετο ἡ πρόβησις αὐτῆ, ἡ Μαρίνα ἀνετραγῆ ὡς βασιλόποις.

Πρὸς εὐχερροτέραν κατανοήσιν τῆς ἱστορίας ταύτης, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐμιλήσομεν περὶ τῶν συμβεβηκότων ἕτινα διέτροχον τότε εἰς Μοσκόβιαν.

Ἀποβαλόντες πρὸ ὀλίγου τὸν ζυγὸν τῶν Ταρτάρων, οἱ Ῥῶσοι δὲν ἤσαν κατὰ πάντα ἡσυχοὶ ἐσωτερικῶς. Ἰβάν ὁ Γ' (1547) ὁ πρῶτος Ῥώσος ἡγεμὸν τῶν λαβῶν τίτλον Κζάρου, καὶ μὲν εἶχε νικήσει Σελῆς

μην τὸν Β', καὶ καταβάλλει τοὺς Πολωνοὺς καὶ τοὺς μαχαροφόρους ἱπποτάς· δὲν εἶχεν ὁμοίως καὶ ἰκανὴν δύναμιν διὰ τὴν καταδράση τὴν ἀγρίαν φύσιν τῶν ὑπάρχοντων. Ὁ σιδῆρος καὶ τὸ δηλητηριώδες ἐδίδον σχεδὸν πάντοτε τέλος εἰς ὅλας τὰς διαφορὰς, καὶ ὅτε Ἰβάν ὁ Δ', ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῶν Κζάρων, ἦτο βάρβαρος ὡς ὁ λαὸς τὸν ὁποῖον ἐκυβέρνην.

Ἰβάν ὁ Δ' ὑπῆρξε τῶντι δεσπότης ἰδιότροπος καὶ σκληρὸς, ἀλλ' ὑπῆρξε καὶ νομοθέτης· ἔδωκε κώδικα νόμων εἰς τὴν Ρωσίαν, ἦτοι εὐεργέτημα μέγα τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Ἰσως δὲ εἶχε εἰς ἄλλους χρόνους, ἢ ἢτο καὶ ἄλλος ἄνθρωπος· ἀποκτηνοθεὶς ὁμοίως ὑπὸ τῆς κραιπάλης, ἀποσκληρυνθεὶς μέχρι θηριωδίας, ἐστερήθη καὶ τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ, δι' ἣν ἐλησημονοῦντο τὰ ἄλλα του ἐλαττώματα. Οἱ Τάρταροι τῆς Ταυρικῆς ἐλθόντες κατέκαυσαν τὰ προάστια τῆς Μόσχας (1555)· οἱ Σουηδοὶ καὶ οἱ Πολωνοὶ ἐνίκησαν τοὺς Ρώσους, ὁ δὲ Ἰβάν, ἐν τῇ κτηνώδει μανίᾳ του, ἠττώμενος πανταχόθεν, ἐφόνευσεν τὸν ἴδιον αὐτοῦ υἱόν, καὶ κυλισθεὶς μεταξὺ αἵματος καὶ ἀσελγείας, ἀπέθανε φέρων ῥίσιον μοναχῶν.

Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἡ Ρωσία ἀπέκτησε τὴν Σιβηρίαν (1584), ἀνακαλυφθεῖσαν μὲν ὑπὸ τοῦ ἐμπόρου Ἀννίκα Στρογονόφ, ὑποταχθεῖσαν δὲ ὑπὸ τοῦ Κοζάκου Γερμάκ.

Οἱ Κοζάκοι οὗτοι, ἀφ' ὧν καθήγετο ὁ Γερμάκ, καὶ οὔτινες σήμερον συγκροτοῦσι τὸ σημαντικώτερον μέρος τοῦ Ρωσικοῦ στρατοῦ, εἶναι λείψανα τῶν ἀρχαίων Κοζάρων, ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Σλαβῶν, λέγονται δὲ ἀπόγονοι τοῦ Καμάρη, ἐδάρμου υἱοῦ τοῦ Ἰάφου, ἐξ οὗ καὶ ὠνομάσθησαν Κιμμέριοι μὲν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, Κιμάριοι δὲ ὑπὸ τῶν Ρωμικίων.

Ἰβάν ὁ Δ' ἀποδηγήσκων ἀρῆκε διαδόχους δύο υἱούς, Φέδωρα τὸν Α', καὶ Δημήτριον, νῆπιον ἔτι ὁ Φέδωρ ἦτο ἀσθενὴς καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα, δειλὸς, δεισιδαίμων καὶ ἀνίκανος νὰ βασιλεύσῃ. Ὁ πατήρ του, ὅστις ἦτο πολλὰ ἐπιτήδειος, ἐπέβηθη εἰς τὸ διάδημα τῆς Μοσκόβιας ἢ διέφραγε τὰς χεῖρας τῶν ἀπογόνων του, ἐὰν δὲν ἐδίδοτο εἰς τὸν Φέδωρα σύμβουλος ἰκανὸς νὰ κυβερνᾷ αὐτ' αὐτοῦ. Διὰ τῆς διαθήκης του· λοιπὸν, γεννημένης τὴν 10 Μαρτίου 1584, συνέστησεν εἶδος ἀντιβασιλείας συγκειμένης ἐκ πέντε μελῶν, διὰ τὴν συνέχρη τὸν Φέδωρα εἰς τὴν δύσκολον καὶ ἱερὰν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων του. Ἡ διαθήκη αὕτη διέτασσε καὶ τὰ περὶ τῆς τύχης τῆς Κζαρίνης καὶ τοῦ ἡγεμονοπαίδος Δημητρίου, προσδιόρισσα κληροδότημα καὶ κατοικίαν ἀμφοτέρων τὴν πόλιν Οὐγγίτις ἐπὶ τοῦ Βόλγα. Ἡ ἐξήγησις αὕτη εἶναι ἀναγκαῖα πρὸς ἐντελὴν κατάληψιν τῆς ἱστορίας ταύτης.

Ὅτε ἀπέθανεν ὁ πατήρ τοῦ Φέδωρος, οὗτος ἦτο εἰκοσικοτὴ ἔτων· ἀλλ' ὡς βίαιος ἀρρωστωμένος εἰς θρησκευτικὰ ἀντικείμενα, πρῆται τὴν περὶ τοῦ κράτους φροντίδα εἰς τὸν Βορὶ Γοδουνόφ, πρόεδρον τοῦ συμβουλίου, ὅστις, ἐξουθενήσας μετ' ὀλίγον τὴν πενταρχίαν ταύτην, ἐκυβέρνην μόνος τὴν Μοσκόβιαν ὑπὸ τὸν τίτλον ἀντιβασιλείας.

Ὁ Βορὶ Γοδουνόφ ἦτο τότε τριάνοντα δύο ἔτων, εἶχε δὲ σπάνια προτερήματα· ἡ μεγαλοψυχία του

ἦτο ὑπεράνθρωπος· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ μὲν φύσις του ἦτο κακώτροπος, ἡ δὲ φιλοδοξία του ἀπέβαντος, εὐκολον εἶναι νὰ ἐννοήσωμεν ὁποῖον ὄδον ἐκλέξεαι ἐξ ἀδίσσης. Ἡ πρὸς τὸν θρόνον ὁδὸς ἦτο βέβαια προσιτότατη πρὸς αὐτὸν μετὰ τὴν θάνατον τοῦ Φέδωρος, ἐὰν ἐν μόνον ἐμποδίσον ἐξηρανότο τούτου δὲ ἦτο ἡ Δημητρίου. Ὅτε δὲ ἐπεισθῆ ὅτι ἄλλο παρά τούτου τὸ ἐμπόδιον τοῦ αἵματος νῆπιου δὲν ὑπῆρχεν, ὑπεμειδίασαι καὶ τὸ μαιδιαμα τούτου ὑπῆρξεν ἀπ' αἰσῶν θανάτου.

Μιθούσα τοὺς ὀλεθρίους τοῦ Γοδουνόφ σκοποὺς ἡ μήτηρ τοῦ Δημητρίου ὠχρίασε καὶ ἐκλαυσεν ἀλλὰ τὸ θάρρος καὶ ἡ φρόνησις δὲν ἐγκαταλείπουσι ποτὲ μίαν μητέρα ὅταν κινδυνεύῃ τὸ τέκνον της· ἔλαβε λοιπὸν βίαια τὰς δυνατὰς προφυλάξεις. Ὁ Βορὶς ἔμωμος, ἰδὼν ὅτι ἐγένετο γνωστὸν τὸ κακούργημά του, καὶ θέλων νὰ πραγματοποιήσῃ αὐτὸ, ἔστειλεν ἀμέσως εἰς Οὐγγίτις ἀνθρώπους ἔχοντας διαταγὴν νὰ θανατώσωσι τὸ βρέφος. Ἡ Βιρήνη ἀνεκάλυψεν ἀμέσως τοὺς δολοφόνους παρουσιασθέντας ὡς ἐπιστάτας τοῦ πικλίου, καὶ ἔκτισσε ἐμμεν ἀδικόπως πλησίον τοῦ υἱοῦ της. Ἡ παιδαγωγὸς τοῦ ἡγεμονοπαίδος, ἦτις κατ' ἀρχὴν εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τοὺς δολοφόνους νὰ δηλητηριάσῃ τὸ βρέφος, μετανοήσασα ἤρνηθη τὴν συνδρομὴν της. Οἱ φονεῖς ἄρα ἔπρεπε νὰ παλαίωσι συγχρόνως καὶ πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν συμπάθειαν, διότι τὰ παιδίον ἦτο καὶ ὄρφανον, καὶ χαρὶν, καὶ ἀγαθότατον, καὶ πρὸς τὴν ἐπαγούρην τῆς μητρὸς καὶ τῆς τροφῆς αὐτοῦ, ἦτις ἐπατήρει αὐτὸ ὁσάκις εἶπε δι' ἀνάγκην ὕπνου, εἶπε δι' ἄλλην αἰτίαν ἀπεμακρύνετο πρὸς ὄραν ἢ Κζαρίνα.

Ἄλλ' ὁ Γοδουνόφ ἦτο ἀνοσηλὸς· ἀρῆκεν ὠρυγμῶδες λέοντος ὅτ' ἐμῆθεν ὅτι δὲν ἐξετελέσθησαν αἱ διαταγαὶ του. Βιατοφσκός, ὁ πρῶτος τῶν δολοφόνων, ἔλαβε ταυμάτιον διαταγὴν, ὥστε πᾶσα φωνὴ αἰκτου ἔπρεπε νὰ σιγαθῇ. Ἡ ὄρα τοῦ θανάτου ἐσήμανε, καὶ ἐνῶ ἡ μήτηρ βιασθεῖσα ὑπὸ τινος ἀνάγκης δὲν ἠγγύνηται ἐπὶ τοῦ παιδίου μόνη, ἡ παιδαγωγὸς ἔσυρε ταχέως αὐτὸ εἰς τὸν προδύμον τὸν φέροντα εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ παλατίου. Ἐκεῖ ἐρύσκετο ὁ Βιατοφσκός καὶ οἱ ἄλλοι δολοφόνοι. Ὁ Δημήτριος δὲν ἤγνοιε ὅτι ἔπρεπε νὰ τοὺς φοβῆται, χωρὶς ὁμοίως καὶ νὰ ἐννοῇ τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου. Ἡ καρδίη του ἔπαλεν, αἱ ῥοδαὶ παραιεῖ του ὠχρίασαν, καὶ ἀνετριχίασαν ἡ ξανθὴ κόμη του.

— Ἄς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὴν μητέρα μου, εἶπε μετ' ὀνῆν χαμηλὴν εἰς τὴν τροφὴν του, ἦτις εἶχε τρέξει ἐντρομος πρὸς τὸ παιδίον.

— Φοβεῖς ὠραῖαν ἀλυσίδα, πρίγκηψ, εἶπεν ὁ Βιατοφσκός πρὸς τὸ παιδίον, ἀνασηκώσας τὴν περὶ τὸν τράχηλόν του χροστὴν ἄλυσιν.

— Τὴν θέλεις; ἠρώτησε τὸ αἶθρον βρέφος ἀνυψώσαν τὴν ὠρῖαν καὶ ξανθὴν κεφαλήν του, καὶ ἀπεισαν φιλικῶς τὸν δολοφόνον.

Ἄλλ' ἀντὶ ἀπαντήσεως εἰς τὴν γλυκεῖαν ταύτην φωνὴν ὁ Βιατοφσκός ἐνέπηξε φάσαγον εἰς τὸν λαίμῳ του βρέφους· καὶ τὸ πτώμα του ἀρωματισθεὶς ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς φονευθείσης τροφῆς ἣτις εἶχε προσπαθῆσαι νὰ τὸ ὑπερασπίσῃ.

Ὁ λαὸς τῆς Οὐγγίτις ἠγάπα καὶ τὴν Βιρήνην καὶ τὸ τέκνον της, τὸ ὄρατον καὶ καλὸν ἐκεῖνο τέκνον, τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ βασιλεύσῃ. Ἐπιπεσὼν λοιπὸν κατὰ τῶν δολοφόνων κατέσφραξεν αὐτοὺς, καὶ αὐδαίς ἐξ αὐτῶν ἐτόθη διὰ τὴν λάσπην τὴν τιμὴν τοῦ αἵματος. Ἡ δικαιοσύνη αὕτη ἐτιμώρησε βεβαίως τὸ ἐγκλημα, τὸ ἀποτέλεσμα ὁμοίως αὐτοῦ δὲν ἐπρολήφθη, καὶ ἔβαν ὁ Φέδωρ, καταβλήθεις ἀπὸ τὰς πολυαριθμοὺς ἀσθενείας του, ἀπέθανε μετὰ τινος μῆνας, ὁ Βορὶς Γοδουνόφ, ἀπῆλαυσε τὸν καρπὸν τοῦ κακούργημάτος του ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον τῶν Κζάρων (1598).

Ὁ Φέδωρ ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος γόνος δυναστείας βασιλευσάσης ἑπτακόσια τριάκοντα καὶ ἑξ ἔτη, διὰ πεντήκοντα δύο βασιλείαν ἐν Ρωσίᾳ.

Ὁ Γοδουνόφ, ὅστις τὴν πορείαν του πρὸς τὸν θρόνον διευκόλυνε φρονέσας τὴν νόμιμόν του ἡγεμόνα καὶ τελέσας πολλὰ ἄλλα ἐγκλήματα, ὑπεκρίθη κατ' ἀρχὰς ὅτι δὲν ἠθέλε τὸ διάδημα. Ἄλλ' ὅτε ἐθεσεν αὐτὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, ἐδειξεν εἰς τὴν Βιρήνην ὅτι ἦτο διάδημα καθημαγμένον, διότι κακούργια ἀνέκουστοι ἐχαρκτηρίσαν ἐκάστην ἡμέραν τῆς βασιλείας του. Ἐνταῦθα ἀρχειται τὸ δρᾶμα οὗ τινος πρόσωπον σημαντικὸν ὑπάγει ἡ Μαρίνα Μινίσεξ. Ἦτο δὲ ἀναγκαῖα ἡ προδοτικότης αὕτη διὰ τὴν κατασταθῆ αὐτὸ εὐκρινέστερον.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ Ἰησοῦται ἐξήλασαν μεγίστην ἐπιβρῶν εἰς Εὐρώπην, καὶ εἶχον τὴν θέλησιν νὰ ἐπεκτείνωσιν αὐτὴν καὶ καθ' ὅλον τὸν κόσμον. Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ συζητήσω ἐν ἐκ τῆς ἐξουσίας των προέκυψαν πλείοτερα ἢ ὀλιγώτερα καλὰ, λέγω μόνον ὅτι ὁ πολιτικὸς ὑπῆρξε σχεδὸν πάντοτε ἐπακόλουθον αὐτῆς. Ἐπεθύμουν τότε νὰ καταστήσωσι τὴν Μοσκόβιαν καθολικὴν, καὶ τὴν φιλοδοξίαν αὐτὴν ἐπιθυμίαν ἐκάλυπτον διὰ προσχήματος ἀξιεπικίνου. Ἄλλὰ μεγίστη ἦτο δυσκολία ὄχι μόνον νὰ ἐπιτύχωσι τὸν σκοπὸν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπιχειρήσωσιν αὐτόν. Ἐν τσοῦτω μίαι τις πιθανότης παρουσιάζετο εἰς αὐτοὺς· ναὶ μὲν ἡ Πολωνία καὶ ἡ Ρωσία θὰ κατεστρέφοντο ἀμοιβαίως, ἡ τοῦλάχιστον θὰ ὑπέκυπτον εἰς φρικωδὴν δυστυχίαν, ἀλλὰ τί πρὸς τοῦτο; διὰ τὴν εὐδοκμηθῆσαι ἔπρεπε νὰ ἀποπειραθῶσιν.

Ὁ Γοδουνόφ ἐφάνετο ὑπερηκόσας ὅλας τὰς δυσκολίας ὅσας διήγερεν ὁ σφετερισμὸς τοῦ θρόνου. Ἐβασίλευσε δὲ ἐν ἡσυχίᾳ ὅτε παρ' ἐλπίδα παρὰδοξος φήμη διασπάρη ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ρωσίαν· διηρῶντο ὅτι ὁ Δημήτριος δὲν ἐφρονούθη, ὅτι ζῆ καὶ ἔτι ἐρχεται νὰ ζῆτησῃ τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς του. Ἡ φήμη μετεβλήθη ἐντὸς ὀλίγου εἰς βεβαιότητα, καὶ ὁ Βορὶς δὲν ἀμφέβαλλε πλέον ὅτι τὸ θυμὸν του, ἐξεληθὸν ἀπὸ τοῦ τρόπου, εὐρίσκειται παρὰ τῆν παλατίαν Ἰσαργίω Μινίσεξ, πατρὸς τῆς Μαρίνης, καὶ προσπατεῖται ἐνθέρμως ὑπὸ Σιγισμάνδου Γ', βασιλέως τῆς Πολωνίας.

Πρὸ τινων μηνῶν, ὁ πατριάρχης τῆς Μόσχας εἶχεν εἰδοποιηθῆ ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου τῆς Ρωσίας ὅτι εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Τσοῦδοφ ὑπῆρχε τις μοναχὸς λέγων ὅτι ἦτο ὁ βασιλόπαις Δημήτριος. Καὶ ὁ μὲν πατριάρχης ἐθεώρησεν ἐποισιωδῆ τὴν εἰδητιν αὕτην ὁ μητροπολίτης ὅμως, ὅστις ἐβλάπεν ὁποῖον

ἐντύπωσιν ἐπροξένοι ἡ φήμη αὕτη, ἀνέφερε τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν Κζάρον, ὅστις, ἐντρομος γενόμενος ὡς ἐν ἐβλίπε φάσμα, διέταξεν ἀμέσως ἕνα τῶν γραμματέων του, τὸν Σμιρόνφ Βασίλειφ, νὰ ἐνεργήσῃ ὥστε ὁ μοναχὸς τοῦ μοναστηρίου Τσοῦδοφ νὰ γίνῃ ἀμέσως καὶ διὰ παντὸς ὑπερόριος. Ὁ Σμιρόνφ μετέδωκε τὴν διαταγὴν εἰς ἕνα τῶν συναδελφίων του, τὸν Βυφνάκην, οὗτος δὲ εἰδοποίησεν ἄνω ἀναβολῆς τὸν νέον μοναχόν, εὐκολόνας εἰς αὐτόν τὰ μέσα τοῦ νὰ δραπέτευσῃ μετ' ἄλλων δύο μοναχῶν, οἵτινες δὲν ἤθελον νὰ τὸν ἐγκαταλείψωσι. Διευθύνθη δὲ εἰς Κίεβον, καταλύων ἐν τσοῦτω εἰς μοναστήρια. Εἰς δὲ τὸ κελλίον τὸ ὁποῖον ἐδόθη πρὸς τὸν φεγγαῖα εἰς τὴν ἐν Νοβογορόδ μονῆν, ἀρῆκε τὴν ἐπομένην σημαίωσιν.

« Εἴμαι ὁ βασιλόπαις Δημήτριος, υἱὸς τοῦ Ἰβάν Δ', καὶ δὲν θέλω λησημονίσει τὴν φιλόφροναν ὑποδείξιόν σου ἣς τινος ἤξιώθην ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ καταγωγῆ, ὅταν ἀναβῶ εἰς τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς μου.» Ὁ ἀρχιμανθρῆτις πρὸς τὴν ἐνεργείαν ἡ σημείωσις αὕτη, δὲν ἀνέφερέ τι πρὸς τὰς ἀνωτέρας. Ἀρχὰς, ἀλλ' ἐκρύψεν αὐτήν. Παρατηρητέον δὲ ὅτι ὁ Κζάρος, ἀγνοῶν τὴν δραπέτευσιν τοῦ μοναχοῦ, ἐπίστευεν ὅτι ἔζηρίσθη.

Ὁ μοναχὸς οὗτος, ὅστις ὄν εἰς τὸ μοναστήριον ὠνομάζετο Γρηγόριος, ἦτο, κατὰ τοὺς περὶ τὸν Βόριν, υἱὸς πτωχοῦ τινος εὐγενοῦς, καὶ ἐκαλεῖτο Γορὶς Γρηγόριος. Ὁ τρεπίεφ. Εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι ὁ Γρηγόριος οὗτος Ὁτρεπίεφ, εἶπε ἦτο ὁ ἀληθὴς Δημήτριος, εἶπε ὄχι, εἶχε πνεῦμα καὶ θέλησιν, ἀνατραφεὶς σχεδὸν μεταξὺ τῶν οἰκογενειῶν τοῦ Ἰορμάνφ καὶ τῶν Ἰοσρκάσκου, ἀμφοτέρων ἐχθρῶν τοῦ σφετεριστοῦ, καὶ κατετρέφθεισων δεινῶς ὑπ' αὐτοῦ. Μὴ θέλων δὲ πλέον νὰ ὑπερεστῇ ἔλαβε σχῆμα μοναχικόν. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν διήγαγε βίον πλανήτην, μεταβαίνων ἀπὸ μόνῃς εἰς μόνῃν, καὶ κατεχόμενος ὑπὸ μεγίστης μελαγχολίας. Ἐπὶ τείλους ὅμως ὁ πατριάρχης Ἰωδ, ἐπισκεπθεὶς τὸ ἐν Τσοῦδοφ μοναστήριον, καὶ παρατηρήσας τὸ πνεῦμα καὶ τὴν μάθεισιν του, ἦτις τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο ἀξία πολλοῦ λόγου εἰς Ρωσίαν, τὸν παρῆλασεν ὡς γραμματέα, καὶ τὸν ἔφερε μεθ' ἐαυτοῦ εἰς τὸ παλάτιον τῶν Κζάρων. Ἄλλ' ἐντὸς ὀλίγου, εἶπε ἀγανακτῶν διὰ τὴν ἀρπαγὴν τοῦ θρόνου του, εἶπε, ἐὰν ἦτο τυχοδιώκτης, ἐξῆφθεις τὴν ριλοδοξίαν, δὲν ἠθέλησε νὰ μείνῃ πλέον μετὰ τοῦ πατριάρχου, ἀλλὰ ζήτησας τὴν ἀδειαν ἐπακλήθην εἰς τὴν μονὴν του. Τότε ἀνεκάλυψεν, ὡς εἶπομεν, τὴν καταγωγὴν του καὶ ἐξορίσθη· ἀλλ' ἀρχὰς, ἀπατιῶνα ἐξώρισεν ὁ Γοδουνόφ, ἡ κατεστρέψε καὶ δεύτερον τὸ αὐτὸ θυμὸν του;

Ὁ φυγάς, μετὰ μικρὰς περιπλανήσεως, ἔρθε εἰς πᾶσιν εἰς Πολωνίαν, τὸ σίνθηες τούτο ἄσυλον τῶν ἐχθρῶν τῆς Ρωσίας. Ἐκεῖ ἐξῆσεν ἐπὶ τινὰ χρόνον βίον εὐλαϊνὸν ὄχι διότι ἦτο ἐνδεὴς, ἀλλὰ διότι ἐμάρτυρετο ἀδικίαν διὰ τὴν νὰ μὴ φονευθῆ. Διέτριψε πολλοὺς μῆνας εἰς τὴν οἰκίαν τῶν παλατιῶν Κιούβιου καὶ Ρωσίας ἐρρωθῆς, ἔπειτα δὲ εἰς τοῦ πρίγκηπος Ἀδάμ Οὐδισιοβιέκην, πρὸς τὴν ἀνεκάλυψεν τὸ πρῶτον ὅτι ἦτο ὁ βασιλεὺς Δημήτριος. Ὁ πρίγκηψ τὸν παρῶν

και αναδειξει αυτην νικητρια των Ταρταρων ητο γενναϊος, η δε αρετη αυτη αντισταθμισε πολλας του ελλειψεις μεταξυ εθνους ολως πολεμικου. Το δυναμα λοιπον του υιου του κατεγοητευεν αυτο. Ολοι οι υποκειμενοι υπο τον Κζζρον μετεβησαν προς τον Δημητριον, και οτε διεβη τον Δνιεπερ την 16 Δεκεμβριου 1614, ειχε στρατον διδοντα προς αυτον το δικαίωμα να ομιλη ως κυριάρχης.

Ο Βορις ετραμεν επί του καθημαγμένου θρόνου εις ην ανέβη κκουργων. Ησθάνθη οτι επρεπε να συναθροιση ολας του τας δυνάμεις δια να κατακτρέψη εχθρον οστις εδύνατο να ενισχυθη υστως ώστε να καταβάλη αυτον. Συνέταξε στρατον εξ 80,000 ανδρων, και τον εστειλε κατ' ενεικον του υπαλου ενόμου, και τον εσταυρωσε δια τον διοικουντα αυτον Ιβαν Σουϊσαι να φέρη την κεφαλήν του.

Το δρωμα εφαινετο οτι εμελλε να καταστραφη ενταυθα· διοτι ο Δημητριος ειχε μεν' εκυτου δικαιοτην χιλιάδας ανδρων, ενω οι ρωσικαι δυνάμεις ησαν άσπυ κριτως πολυαριθμότεραι. Οι Πολωνοι, οτινας απετέλουσιν το τριτον του στρατου του Δημητρίου, εζητησαν να συνάψωσι μάχην· οστις δε ολως εθνους, και πεποιθώς εις το δικαίον του αγώνος του, συγγενευσσε χαίρων. Αλλά πριν η δοση το σημειον της εφόδου, επροχώρησε πρό του στρατου του, και γυναιπετών ανεγνώρισε·

— Θεί μου! συ γινώσκεις την ψυχην μου· εάν μεν ο αγών μου είναι δικαίος, δός με την νικην· εάν δε είναι αδίκος, άς με συντριψη ο κεραυτός σου, και άς με' εξαφανιση εν άκρωτι ως Ιερήσουλον απατεώνα.

Η μάχη συνεκροτήθη τότε, μάχη ακάθικτος. Τοι αυτη δε υπήρξεν η αιματοχυσία και η σφαγή, ώστε αμφότεροι οι στρατοι εβλάδιζον εντός αιματος. Η μοσκόβικος στρατός κατεστράφη. Αλλά εν τωσούτοις ο Βορις διεβρυχε την τεταμένην αποθανών επί του θρόνου ως τις δικαίος ηγεμών, διεβέβη δε αυτον φιδωρ υιός του. Μόλις όμως ο Δημητριος παρουσιάσθη εις τον ρωσικόν στρατόν, συμβουλοούμενος μάλιστα και από αυτον τον Ρωμανόφ, και ανεγνωρίσθη Κζζρος. Παντού εθλιαμβενται παντού υπεδέχθησαν αυτον αγαλλώμενοι, και εντός ολίγου εισήλθεν εις την Μόσχην. Οτε εβεν αυτον ο λαός ενεπλήσθη χαράς, οι κώδιωνες των ναών εστήμεινον, και άνθη εβρίπτοντο εν αυτου· η χαρά μετεβλήθη σχεδόν εις παραφροσύνην καθόσον μάλιστα ο μεν νικητής ητο νέος και ώραιος, η δε πλάης περιπετειών επαγωγός ιστορία του, καθιστανεν αυτον ακαταμάχητον.

Αλλοι τον θρίαμβόν του συνόδευσαν πρίζεις φρικώδεις. Κουρ και θανάτου και απελπισίας ανεμύθησαν μετά των φρικτων του ενθουσιώντος λαού. Η χάρη του Βορις παρεβλήθη εις δαίμον, ο δε νέος αυτου υιός φιδωρ, εσφαγιάσθη επί του καθημαγμένου πτόμου της μητρός του· όλα η οικογένεια του Γοδουνοφ εζέπνευσσε μεταξυ βασιάνων (1615).

Η μητηρ του Δημητρίου Μίρινη, εβρίσκειτο εις μονήν των τας Μόσχας· ο δε υιός της εσπευσσε να την επισκεψη και να ζητήσει την εύχην της· αυτη τον ενηγκαλιόθη, τον ανεγνώρισεν υιόν της, και την ε-

πιούσαν ο Δημητριος εστέρθη εις την μακροπόλιν της Μοσκόβιας. Την ημέραν εκείνην φρικτή τις θάελλα, ανατρέψασα τον σταυρόν και εμποδίσασα την πρόδον της εορτής, εθεωρήθη οίνωνος άπαισιος. Αλλά οτε εβεν την Δημητριον πεσόντα επί του τάφου του πατρός του, κλαίοντα θερμώς, και επικαλούμενον ενδίκωσιν κατά των διαταραξάντων τας τελευταίας ημέρας του βίου του, επίτευσεν οτι η λύπη του δεν ητο προσπεποιημένη. Αι μεγάλοι και άλλοις θλίψαι διακρίνονται εύσολως.

Μόλις ανέβη εις τον καθημαγμένον θρόνον του πατρός του, και άμέσως ηβέλωσε να παραλάβη μέτροχον και ενείκησιν την όποιαν ήγάπα. Εστειλε λοιπον πρεσβείαν μεγαλοπρεπή εις Σανδομίρην, άρχηγόν εχουσαν τον Αθανάσιον Βασιλέφ, δια να ζητήσθ την Μιρίναν εν όνόματι του Κζζρου της Μοσκόβιας. Ούτω επραγματοποιούντο συγγρήνωσ και αι ερωτικαι επιθυμια, και αι φιλοδοξια εύχαι της νέας, ο δε πατήρ αυτης εβίετο πενθηρός βασιλέως.

Πριν αναχωρήσθ εκ Πολωνίας, οι γάμοι της Μιρίνας ευελόγησαν εις Κρακοβίαν μετά πομπής ηγεμονικης. Πρωτοσυχηζόμενη υπό μεγαλοπρεπεστάτης συνόδου, μετέβη εις το επί ταύτηθ ορισθέν παλάτιον, όπου Σιγισμούνδος ο Ι΄, ήβραβίωνεν αυτην μετά του Κζζρου Δημητρίου, ο δε πρεσβύς Αθανάσιος Βασιλέφ την ενουφώθη επιστήμας εν όνόματι του κυρίου του, εχουσαν παρανόμους τον τε βασιλέα της Πολωνίας και την ηγεμονίδα Κωνσταντιν, αρχιδούκισσαν της Αυστρίας και μελλόνυμφον του Σιγισμούνδου. Μόλις αριθμός εύγενών Πολωνών κρισταντο εις την τελετήν, ως και ο απεσταλμένος του Πάπα Ραγκόνη.

Την 13 Απριλίου 1616, η Μαρίνα εβησεν εις τα σύνορα της αυτοκρατορίας της. Τότε ήρχετο δι' αυτην ο βίος των όποιων ατελώς πως ανεπόμεν εις την ρωσικίαν της. Εισήλθεν εις την Μόσχην μεταξυ λαού ανευφημούντος αυτην, και επικαλουμένου ολας τας εύλογιας του ουρανού υπερ του βασιλικού ζεύγους. Τόσω δε μάλλον εβρίσκοντο ενθουσιώντες, καθόσον το κέλλος της νέας Κζζρινης, μεδιώσης εύπροσηγόρας προς τον λαόν, ελαμειν υπερ ποτε την ημέραν εκείνην.

Παντού ο κήρυς παρουσιάζόμενος προσέφερε προς αυτην άντρον και άλας· υφάσματα πολύτιμα και μολιωται άνεκτήματοι, εστέλλοντο καθ' ημέραν εν μέτρως· του Κζζρου καθόσον διήρκεσεν η ύδαιοπρία, ενή μεγαλοπρεπεστάται άμαξαι μετέφερον αυτην εις τα άνεκτήματά της. Η ύδαιοπρία αυτη ητις εβήθη εις την Μιρίναν ως μακρή τις εορτή, έτελείωσε την 12 Μαιου· οτε δε εβησεν εις την Μόσχην, κατέλυσε πρό των πυλών αυτης δια να τελεσθ βραδική τις έθιμοταξία. Συναί επιχθήσαν και εβόντες οι μεγιστάνες λαπάσθησαν την χειρά της. Μετά δε ταύτα, πρωτοσυχηζόμενη υπό του θαυμαζόντος το κέλλος της λαού, επειδή ητο τρώοντι ώραια, μετέβη εις την μονήν των Παρθένων, όπου εβόναζεν η μητηρ του Απματρίου. Εκει ιδε και τον Δημητριον αυτον, υχι πλέον φυγάδα, δυτηγχή, πλανήτην και κινδυνεύοντα

να απούνη εις την έρημίαν, αλλά ώραιον, ισχυρόν και πλήρη δόξης. Ημεινε δε παρά τη Μιρίνη μέχρι της ημέρας της στέφους της.

Την ημέραν εκείνην, αναχωρήσασα εις Κρεμλίον εισήλθεν εις το παλάτιον όπου υπεδέχθησαν αυτην οι ανώτεροι μεγιστάνες, και οι πρεσβεις των ηγεμόνων ολων της Ευρώπης. Εβησεν επί του θρόνου, και ησπάσθη μετ' ευλαβίας το στέμμα του μονομάχου και το διάδημα άτινα παρουσίασιν ο Μιχαήλ Ναγού. Τότε Βασιλείος ο Σουίτικος ήγόρευσε εν όνόματι των εύγενών του κράτους, και μετά ταύτα δηλ η συνουδια μετέβη εις τον ναόν της Κοιμήσεως, όπου επρόκειτο να τελεσθ η τε στέφους και ο γάμος.

Η δόξος δι' ης διεβεινον οι μελλόνυμφοι ητο ολοσκέπαστος υπό βελοούδου ερυθρού και υφασμάτων περγύρσων· ουροι άνθων ησαν εξηλωμένοι επ' αυτών, το δε φρούριον επυροβόλει αδιακόπως και εσήμεινον οι κώδιωνες, ενω δια των παραθύρων, κατεστολισμένων δια σημαίων, προέτεινον τας κεφαλάς πλήθη άπειρα επικαλούμενα τας εύλογιας του ουρανού επί των νέων βασιλέων. Η φύσις αυτη συνετέλει εις την λαμπρότητα της εορτής· ο καιρός ητο εξαίσιος, και ο ήλιος εχρόσκιζε τους θόλους της παλαιάς Μοσκόβικης μικροπόλεως.

Οτε εβησεν εις την εκκλησίαν οι δύο μελλόνυμφοι, εστάθισαν επί ύψώματος κατασκευασθέντος εν μέσω του ναού. Και ο μεν Κζζρος εκάθησεν επί θρόνου χρυσοσ σκαλέντος δια την επίσημον ταύτην τελετήν υπό του βασιλέως των Περσών, η δε Μαρίνα επί θρόνου αργυρού. Δοθέντος σημείου τινός υπό του πατριάρχου, αι άμφιπόλοι αυτης, εκ των πρώτων οικογενειών του Κράτους, πλησιάσασαι ήφρησαν από της κεφαλής της τον στέφανον του πατριάρχου όστις εβηκε τον σταυρόν επί την κεφαλήν της νέας Πολωνης, ητις ήρχετο μακρόθεν να περιβλήθη με διάδημα! Και άμέσως νέφη λθανωτου ανυψώθησαν περιδινόμενα περι τας γυρταίς στήλας του ναού, μουσική άντήχησεν εις τους θόλους αυτης, και εκάτων φωναί εββαλλον την ακολουθίαν του γάμου. Ο πατριάρχης έβαλε περι τον λαμόν της Μιρίνης την χρυσήν άλουσιν του μονομάχου, και την εύλόγησεν. Ούτως η Μαρίνα Μνίσζεφ, η θυγάτηρ του παλατινού της Σανδομίρης, εστέφθη βασιλίσσα μεγάλου Κράτους. Μετά δε την τελετήν ο τε Κζζρος και η Κζζρίνη, άμφοτέροι νέοι και ώραιοι, εβήλθον του ναού κρατούντες ο εις του άλλου την χείρα, και φέροντες διάδημα και αυτοκρατορικόν μανδύαν. Είς το κατώφλιον του ναού ο πρίγκιψ Μοισλάβσκις ήβράντισεν αυτους, κατά την αρχαίαν συνήθειαν της Μοσκόβιας, δια μικρών νομισμάτων. Επί ένα μήνα επανηγυρίζοντο πανυτωώς οι γάμοι των βασιλέων· ο δε έρωσ του Δημητρίου επολαπλασίαζε τους εορτάς, όπου εβλεπεσ συννηωμένη την πολυτέλειαν της Ασίας μετά της φιλοκαλίας της Ευρώπης. Και όμως ο νέος δεν ητο πλέον γαλήνιος, ο όριχον εβίετο πολυνέφελος, ενω οι νέοι βασιλεις γοητευόμενοι υπό τε των εορτών και της προς

αλλήλους αγάπης, δεν εβλεπον την καταγίδια ητις ήρχισε να βροντά κλοισον αυτών.

Είναι δυστύχημα βέβαια το να είναι τις πλέον πεφωτισμένος του λαού τον όποιον κυβερνή, όσάκις μάλιστα δεν έχει Ικανήν ισχύν να τον καθυποτάξη εις την θελήσιν την όποιαν πρέπει να ακολουθήσθ. Ο Δημητριος διετριψε πολλήν χρόνον εις Πολωνίαν, την γην ταύτην της ελευθερίας, και ηβόνητο όποιος μεταβήμισεις επρεπε να παραδεχθ η βουσιός λαός δια να γίνη τρώοντι μέγας. Την αυτην ανάγκην ηβόνηθη μετέπειτα και ο Μόγας Πέτρος· αλλά τας μεταβήμισεις εισήγαγε δια χειμάρων αίματος. Ο Δημητριος, αναβās εις θρόνον ούτως· τα θεμέλια εβκλονούοντο, και θα έκλονούοντο υπό πάντα ηγεμόνα έβλονοντα να κυβερνήσθ και να βελτιώσθ το Κράτος του, επείυρεν εις εαυτον την κατάρκισιν του σκληρού λαού του, λέγοντος οτι δεν έχει περι εαυτον ειμή Πολωνούς, και οτι προς αυτους επιδάψλευσε τας χάριτάς του. Αλλά αυτος, πάντη ανεξαρτήτου χαρακτήρος και υπερήφανος, ήθελε να ακολουθή τας κλίσεις του, προστατεύων τους συμπάλτας της γυναικός του όστινες ησαν Ικανοί να πολιτίσωσι τους υπηκόους του. Οθεν ανεκρίθη μεδιώσας καταφρονητικώς εις την ρουβειοίαν την όποιαν διεύθυνε δημοσίη προς αυτον ο Τατισσέφ ως φαγόντα κρέας μύσχου. Το κρέας τουτο ητο τότε άπυγορευμένον εις την Ρωσίαν· ο δε νέος Κζζρος εβιτις εβλεπε το γελοϊον του πράγματος, ελησμώνησεν οτι το έθος τουτο ειχε μεταβλήθ εις αίσθημα, το όποιον, δια να καταργήσθ τις, ανάγκη να μεταχειρισθ μέγιστην επιτηδεωότητα.

Αλλά το σπουδαιότερον των παραπόνων και μάλιστα των γερόντων βογιάρων, των στηριγματων τουτων του θρόνου, ητο η επιμονη του Δημητρίου φέροντος το Πολωνικόν ένδυμα. Εντός ολίγου εβένοντο συνωμοσίαι, οι δυπρακτημένοι ετραγον πανταχού, ώμίλουσιν κατά του Δημητρίου, προσέβαλον το κήρυς των αποδείξεων τας όποιας αυτος ούτος ο λαός της Μόσχας εδέχθη ενθουσιών πρό τωνων μινών, οι συνωμοτάι συνεπήχθησαν υπό σημαίων, και παρεδέχθησαν ως σύμβολον κατ' άμφοτέρων των βασιλέων το « θάνατος εις τους ζέγους. »

Ο Βασιλείος Ιβάνοβιτς Σουίτικος, εκείνος οστις ήγόρευσε την ημέραν των γάμων των βασιλέων, ώνομάσθη αρχηγός της επαναστάσεως. Και κατ' αρχάς μεν άνεκαλύφθη η συνωμοσία, και ο Σουίτικος, δικασθείς, κατεδικάσθη εις θάνατον· και θα εβονούετο εάν η Μιρίνη, μη θέλουσα να χυθή το αίμα άνδρός παρασταθέντος εις την ενδοξον ημέραν της στέφους της, δεν εβήτει χάριν υπερ αυτου παρά του άνδρός της. Ενω δε ούτος ήταιμάζετο να υπογράψη, άνευαίτισθη, υπό προαισθήματος λέγοντος προς αυτον, οτι εάν δεν επραττε δικαιοσύνην κατά του συνωμοτού, ηθελο το μετανούσει.

— Δια τί με ζητείς την χάριν αυτην; ειπε προς την Μαρίναν άτενίσας αυτην περιλπιος· δεν πρέπει να την υπογράψω. Η Μαρίνα ήρβυβίσεσ και ώχρίασσε συγγρήνωσ, διοτι ο Κζζρος εβρίετο διαφεύγων την επήφοήν της. Επλησίασε τον Δημητριον, τον έννηξ-

άνεγερθησόμενα ἱερά οἰκοδομήματα. Βιάσκει δ' αὐτὸν οὐδέλως νεωτερίζον, ἀλλ' ἀνατεῶν τὸν ἀπ' αἰώνων παραδεδομένον τύπον, ὅστις ἐξ ἑλληφείως πάσης καλλιτεχνικῆς δραστηριότητος εἶχε παραμειληθῆ καὶ λησμονηθῆ ἐπ' ἐσχάτων, καὶ οὐ τὸ αἰώνιον, τὸ ἀκατάστροφον καὶ ἀγήρω πρωτότυπον, εἶναι ἡ ἀρχαιότητα τῶν οἰκοδομηθεισῶν ἐκκλησιῶν τῆς ὀρθοδόξου λατρείας, ἡ ἁγία Σοφία. Αὕτη ἦν δι' ὅλου τοῦ μεσαιῶνος, καὶ ἐν ὅσῳ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος διετέλει ἀυτονομούμενον, αὕτη πρέπει νὰ μὲν καὶ μετὰ τὴν ἀνωθείωσιν αὐτοῦ, ἡ σταθερὰ πηγὴ τῆς ἐμπνεύσεως, καὶ ὁ ἀπαραπόλετος ὑπογραμμὸς τῆς ὀρθοδόξου νεωδωμίας.

Περὶ τῆς ἁγίας Σοφίας πᾶμπολλοὶ περιγραφαί, καὶ ποιήματα, καὶ συγγράμματα ὅλα ἐγράφησαν. Ὅστις ὅμως θέλει νὰ γνωρῆσιν τὸν ρυθμὸν καὶ τὰ καλέκματα αὐτῆς ἀκριβῶς, — καὶ πᾶς πρὸ ἡμῶν ἀρχιτέκνων, ἔχων ἀξίωσιν νὰ ἀνεγείρῃ ἐκκλησίαν, πᾶς θέλων νὰ σχηματίσῃ τὴν κρίσιν του περὶ τοῦ γενήσιου σχήματος τῶν παρ' ἡμῖν ἐκκλησιῶν, ἀφίλει τοῦ λοιποῦ νὰ τὰ γνωρῆσῃ, — οὐδὲν δύναται ν' ἀναγνώσῃ περὶ αὐτῆς γλαφυρότερον, πληρέστερον ἐνταυτῷ καὶ εὐκρινέστερον, ἀπὸ τοῦ ὄγκου κεφάλαιον τῆς *Περιγραφῆς τῆς Κωνσταντινουπόλεως* ὑπὸ τοῦ Κ. Δικαίου Βελαντίου. Μὴ δυνάμενοι δυστυχῶς νὰ μεταφέρωμεν ἐνταυτῷ τὴν πολυφυλλὸν καὶ ἐμπειροστατωμένην βιογραφικὴν συγχρόνως καὶ τοπογραφικὴν τῆς πρωτίστως τούτης καὶ σεβαστοτάτης κτίωσός τῶν Θεμιστάτων ἡμῶν Θεραπειτικῶν αἰσθημάτων, περιοριζόμεθα εἰς τὰς ἀκολούθους κεφαλαιώδεις περὶ αὐτῆς εἰδήσεις.

Ἡ ἁγία Σοφία οἰκοδομήθη κατ' ἀρχὰς ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου μετ' ἑλληνικὴν ὁροφήν. Ἀλλ' ἐκάη ἐπὶ Ἀρκαδίου μετὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ Χρυσόστομου. Ἐπὶ Ιουστινιανοῦ δ', ἐν ἐτει 532, εἰς τὴν σκῆσιν τοῦ Ἱπποδρουμίου, καίσαρ καὶ ἀδελφὸς ἀνακοδόμαθ' ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος, λαμπρότατα ὑπὸ τοῦ περιφήμου Ἀνθιμίου τοῦ ἐκ Τράλλης καὶ Ἰσιδίου τοῦ Μιλησίου. Ὁ τόπος πρὸς ἐπέκτασιν αὐτῆς ἡγορήθη μεγάλη δαπάνη· μύριοι δ' ἐργάται εἰργάζοντο καθ' ἡμέραν, ἐπιβλέπωντος αὐτοῦ τοῦ αὐτοκράτορος. Ἐνεκκινήσθη δὲ μετὰ 5 ἔτη, 11 μῆνας, 10 ἡμέρας, καὶ ὅτε συντελέσθη, ὁ Ιουστινιανὸς ὑπερβάνως ἀνέκραξε: α δόξα τῷ Θεῷ, ἀξιώσαντί με εἰς τέλος ἐνεργεῖν τοιοῦτον ἔργον Νενίκηκά σε, ὦ Σολομών. Ἐ μετὰ 20 δὲ ἔτη σεισμὸς κατέβη τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ θύλου, ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ τὸ ἐπεσεύασε πάλιν. Ἐὸ σχῆμα τῆς ἐκκλησίας εἶναι σταυροειδὸς τετράγωνον, πλάτος μὲν ἔχον 243 ποδῶν, μήκος δὲ 269 περίπου, καὶ προσέτι νάρθηκα εὐρύχωρον, κοινωσύντα διὰ ἐνὸς πύλων μετὰ τοῦ ναοῦ, χωρισμένοντα δὲ εἰς τὴν τῶν κατηγουμένων διαμονήν. Ἀνωθεν δὲ καλύπτεται ὁ ναὸς ὑπὸ θουμισίου θύλου, οὗχι ἡμισφαιρικοῦ, ἀλλὰ τριγώνου ἀπερᾶντου σφαίρας, ἐχοντος μὲν διάμετρον 115', ὕψος δὲ ἡ βάθος μέγιστον 116' αὐτοῦ, καὶ ὕψος ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἐπίκαθεσίαια ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἡμισφαιρικός, μέγιστον τὸ ἐδάφους 180', καὶ στριζομένη ἐπὶ κυλινδρῶν σφαιροειδῶν διὰ 24 θυρῶν. Αὐτὸς δὲ ὁ κυλινδρῶν

ἐπίκαθηται ἐπὶ 4 θάρβαλαίων ἀψίδων, στρογγυλῶν αὐτῶν πάλιν ἐπὶ ὀρθοστατῶν, καὶ κατὰ τὰ δύο πλάγια, πρὸς βορρᾶν καὶ μεσημβρίαν καὶ ἐπὶ 4 κίωνων συννίτου ἢ γρανίτου λίθου. Περὶ τὸν μέγαν Ἰουλιανὸν ὑπάρχουσι δίδυμοι κατώτεροι, καὶ περὶ αὐτοῦ ἀλλοί, ὡστε ἐξώθεν ἡ ἐκκλησία φαίνεται ταπεινότερα ἐκ τούτου ἢ ἐσωθεν. Κατὰ τὰ πτέρυγα δὲ ἐπιχειρεῖ διπλὰ σταλὺ ὑπερώα, ἡ γυναικωνίτης, ἡ μὲν κατωτέρα στριζομένη ἐπὶ 40 κίωνων, ἡ δ' ἀνωτέρα ἐπὶ ἑτέρον 60 ἑλασσάνων. Ὑπὸ ταύτας τὰς σταλὰς ἡ εἰσὸντα ἐκατέρωθεν δύο θρόνοι, ὁ τοῦ αὐτοκράτορος· καὶ ὁ τοῦ Πατριάρχου, καὶ μετ' αὐτοῦ βεθουλίδης ἔφρων πρὸς τὸ ἱερόν, κοινωσύνται διὰ διαφόρων θυρῶν μετὰ τοῦ βαπτισταρίου, βρεστιαρίου, καὶ τῶν λοιπῶν εἰς τὴν ἱεροφυλίαν χρησίμων δωματίων. Ὁ Ιουστινιανὸς, διὰ νὰ καταστήσῃ τὸ οἰκοδόμημα τοῦ ἀπρόσβλητον ἀπὸ τῶν ἐξώρισαν ἀπ' αὐτοῦ τὸ ἔθλον, καὶ μόνον εἰς τὰς πύλας τὸ μετεχειρίσθη, κατασκευάσας τὴν τοιχοδομίαν πάσαν ἐκ κερραίων, τὰς δὲ παρακατάδας ἐξ ὀγκυθῶν τετραγώνων ἢ τριγωνικῶν λίθων σιδηρῶν κρῖκος, καὶ κοιμηματι καὶ μυλῶδων συνιδεόμενων. Ὁ δὲ θόλος κατασκευάσθη ἐξ ἑλαφροῦ κισπίου καὶ ῥυθιδίου κερραίων, πεντάκλις ἑλαφροτέρου ἀπὸ τούτων συνήθει, καὶ ἐνετέθησαν εἰς αὐτὴν πάμπολλα ἅγια λείψανα. Ἦσαν ἐλάττω οὗτος ὁ θόλος οὗτος πρὸς τὸν Θεῶν καὶ ἱεροῦ τῆς ἀγίας Σοφίας. Ἡ δ' ἐπισημοτάτη τῶν τυχῶν ἐπιφάνεια κατασκευάθη πᾶσα δι' ὀρθογωνιότητος πολυτῶν καὶ πολυχρῶν μαρμαρῶν, ὅπου διαλάμπει ὁ ἑσπὶς καὶ ὁ πορφυρίτης, καὶ οἱ παντοῖαι χροματισμοὶ καὶ αἱ περιπλακάδες τῶν ποικίλων φλῆτων, ὅλων τῶν ὀμοιοτάτων λίθων, πανταχόθεν τῆς γῆς συνιλεγμένοι, τοῦ Κασταίου, τοῦ Λακωνικοῦ τοῦ Ἀιθιοῦ, τοῦ Φρηγίου, τοῦ Κολχικῶν, καὶ ἄλλων, φαίνονται ὡς ἐκ χειρὸς ἐπιτιδέου ζωγράφου συνθελεῖσαι εἰς σχῆμα καὶ ἀπαραμίλλων ἀρμονίαν. Οἱ δὲ κίονες, καὶ αὐτοὶ ἐκ πορφυρίτου καὶ ἐκ Ἡρακλεῖου λίθου κατασκευασμένοι, ἐλάφθησαν οἱ πλείστοι ἐξ ἀρχαίων ναῶν τῆς Ἐφέσου, τῆς Ἰλλυριοπόλεως, τῆς Ἀντιόχειας, τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἀλλοτρίων, εἶχον δὲ κιννάμωνα ἰδιόρρυθμον καὶ φανταστά, οὐδὲν τῶν παραδεδομένων σχημάτων μιμούμενα καὶ δι' ἐπιχρῶσιν κεκοσμημένα χρυσοῦ. Τίλλος ὁ μέγας θόλος, τὰ δύο ἐλάσσονα ἡμικύκλια, καὶ τὰ ἐξ ἑκαστοῦ αὐτῶν, κατακοσμήθησαν διὰ ποικιλλοχρῶν καὶ δι' ὀλογόρῶν ψηφιδωτῶν, ὥστε φουρίζουσαν ὑπὸ τῶν ἱερῶν λήγων. ὁ ναὸς αὗτος ἐπερπε ν' ἀντανάκλῃ πανταχόθεν τὰς ἀκτῖνας αὐτῶν, καὶ νὰ καταστλήσῃ ὀλόκληρος. Οἱ ὀθωμανοὶ ἐκρῶσαν ὑπὸ κιννάμωνα ὅλην τὴν πολυτέλειαν ταύτην τοῦ ψηφιδώματος, ἐκτός δὲ κατὰ τὴν ἐντὸς ἐνδὲ τῶν μικρῶν ἡμικύκλιων ὑπὲρ τὸ ἱερόν ἔμεινεν ἀκάλυπτος εἰς ἄγγελος. Τίς ἄγγελος ἄρα; . . . Ἐδαψιλεύθη δὲ καθ' ὅλα τὰ κοσμητικὰ τοῦ ναοῦ μέρη ἀφθόνως ὁ γαλλικός, καὶ ὁ ἀγγλικὸς καὶ ὁ γερμανικός, καὶ ἡ ἐλαχίστη ἐπισημοσύνη ἀναείθεε τὴν δι' αὐτὸν γενομένην δαπάνην εἰς 30 ἑκατομ. δραχμῶν. —

Τοιοῦτη εἶναι, ὅς ἐν ἀτελεστάτῳ σκιαγραφήματι ἡ ἁγία Σοφία. Καὶ δὲν λέγομεν μὲν ὅτι ἡ ἐν Ἀθήναις ἀνεγειρομένη μητροπολιτικὴ ἐκκλησία δύναται νὰ παραβληθῆ πρὸς αὐτὴν, οὐδ' ὡς μικρὸν μέγαλον, ἀλλὰ διευχαριζόμεθα ὅτι ἐσχεδιάσθη ἡ γνώσει καὶ κατ' ἐμπειρίαν, ἐν οὗχὶ κατ' ἀκριβῆ μέτρων τοῦ ρυθμοῦ αὐτῆς, ὡς τοῦτο ἐγένετο εἰς τὴν ἐν Σύρῳ ἐπίσης κομψῶς καὶ φιλοκόλως οἰκοδομουμένην ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Νικολάου. Νομίζομεν δ' ὅτι οὐδὲν ἄτοπον καὶ ὑπερβολικὴν ἀξιοῦμεν, προτείνοντες ὥστε ὁπᾶκις πρόκειται ν' ἀνεγερθῆ τοῦ λοιποῦ ἐκκλησία εἰς οἶον δεύουσα τῆς Ἑλλάδος μέσης, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ χωρία, γὰρ μὴ δίδεται ἡ ἀδεια εἰς οἰκοδομίαν, ποῦν τὸ σχεδίου αὐτῆς, ὑποβληθῆ εἰς τὴν βασιλικὴν κυβερνήσιν, β.β.μισθὸν κατὰ τὸν καθῆρον Β.ζαντινὸν τύπον, οὐ ἄλλοι καὶ ἀνυπερέβλητος θρὸς ἐστὶ πάντοτε ἡ ἁγία Σοφία.

Ἐν τῷ φολιῶν ΠΕ. τῆς Πανδρίας, ἀμιλήσμεν περὶ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῶν Ἀρχῶν τοῦ Πανεπιστημίου, καταγορησάντος ἐκεῖ τὸν νεῦο Πρωτάτου. Σήμεραρον δὲ, ἐπιδομούμενος τὸν ἐνδοκτικὸν τὴν περιεργεῖαν τῶν φιλομούσων ἀναγνωστῶν, δημοσιεύομεν καὶ τὴν λεπτομερῆ λογοθεσίαν τοῦ πρώην πρωτάτου Κ. Π. Ἀργυροπούλου.

Ἄκατος, τέταρτος ἔρχομαι ν' ἀπαθέσω τὴν ἀρχὴν, τὴν ὁποῖαν περ ἡμῶν παρελαθον, καὶ νὰ πῶσω λόγον τῶν ἐναιυτίων μου πράξεων. Ἡ λογοθεσία εἶναι συνέπεια τῆς εὐθύνης, παρεμφερῶς πάντα πράττοντα τὰ δημοσία· ἀλλ' ἐν τῇ πρυτανικῇ μάχιστα διαχειρίζεται ἑκτελεῖται ὁ χρῆσιμος οὗτος κανὼν, ἐνῶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἀρχῶν ἡ εὐθύνη πρὸς τὸ παρὸν ἀποκρῦπτεται μετεωριζομένη εἰς τὰ ὕψη τῆς θεωρίας.

Ἐὸ δημοτελεῖ τῆς λογοθεσίας ταύτης ἀμιζοῖ ἰδίως εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Ὁ πρυτανικός λόγος ἐμφορμένος μεταξὺ πλῆθοντος ἀρορατηρίου, διαδιδόμενος δὲ πανταχοῦ γῆς διὰ τῆς ἐντύπου δημοσιεύσεως, ἐμφαίνει ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον εἶναι τῷ ὄντι γενικὸν κτήμα τοῦ ἐλευθέρου ἢ δούλου ἑλληνικοῦ λαοῦ, καὶ ὅτι ἀναλόγως τῶν μεγάλων προσδοκιῶν καὶ τῆς περιπαθοῦς εὐνοίας, τὰς ὁποίας ἐμποιεῖ, ὀφείλει νὰ πράττῃ ἀξίω, καὶ νὰ ἐπιδεικνύῃ μετὰ παρρησίας τὰς πράξεις του.

Πρὸ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως ὑπῆρχον πολλὰ σπουδαῖα ἑλληνικὰ ἐπαιδευτήρια ἐν Χίῳ, ἐν Κυθωνίαις, ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν Βουκουρεστίας, ἐν Ἰασιῶσι καὶ ἀλλοτρίως. Σήμεραρον τὰ ἐν τῇ ἐλευθερίας Ἑλλάδι ἐπαιδευτήρια, καὶ ἰδίως τὸ Πανεπιστήμιον διεδέθη τὰς ἐσθεσμένως ταύτας ἐστίας τοῦ ἑλληνικοῦ φωτισμοῦ καὶ ἀνέλαβε τὸ μέγα ἔργον τῆς ἠθικῆς καὶ νοητικῆς διαμορφώσεως τῶν Ἑλλήνων, κατὰ πνεῦμα ἐνόητος ἐθνικῆς καὶ παληγενεσίας.

Δίδοντες λοιπὸν εὐθύνην ἀπεινοῦμεθα οὐ μόνον πρὸς τοὺς συγκαθηγητὰς, οὐ μόνον πρὸς τὴν κυβερνή-

σιν, οὐ μόνον πρὸς τὴν ἐλευθερίαν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ πρὸς πᾶσαν γῆν, περιέχουσαν τέκνα τῆς πολυπαθοῦς ταύτης ἑλληνικῆς φυλής, καθιστόντες γνωστὰ ὅλα τὰ ἐν τῷ λήξαντι ἔτει γεγονότα.

Θαύραλῶς, Κύριοι, ἀναγγέλλομεν ὅτι κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος τὸ Πανεπιστήμιον ἀρίστη εἰς ἀνάπτυξιν μεγαλήν, ὄχι κατὰ πρόοδον βαθμικαίαν, ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ μήκου πηδύματος προοδεύσων.

Φοιτῆται καὶ ὑποτροφία.

Τῆς ἀναπτύξεως ταύτης τὸ κυριώτερον σημεῖον εἶναι ἡ πληθὺς τῶν φοιτητῶν, ἐμφανίζουσα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων τοῦ νὰ προεβιβασθῶσιν εἰς διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν τελειότητα, καὶ τὴν πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον εὐνοίαν καὶ ἐμπιστοσύνην.

Κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἐγγεγραμμένοι ἦσαν εἰς τὰ βιβλία τοῦ Πανεπιστημίου 52 φοιτῆται. Κατὰ τὸ 1841 ὁ ἀριθμὸς ἀνέβη 159, κατὰ τὸ 1843 κατέβη εἰς 142. Ὁ Κ. Ἀσώπιος λογοθετὸν ἀνήγγειλε τὴν ὑπαρξίν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ 252 ἐγγεγραμμένων φοιτητῶν κατὰ τὸ 1844. Ἐπὶ τῆς πρυτανείας τοῦ Κ. Βάρβα κατὰ τὸ 1845 ἠριθμοῦντο 172.

Κατὰ τὸ 1846 ἐπὶ Θ. Μανουσῆ	228.
— — — 1847 ἐπὶ Α. Βενιζέλου	270.
— — — 1848 ἐπὶ Γ. Σούτσου	305.
— — — 1849 ἐπὶ Φ. Ἰωάννου	347.
— — — 1850 ἐπὶ Γ. Μαυροκορδάτου	397.
— — — 1851 ἐπὶ Μ. Ἀποστολίδου	397.
— — — 1852 ἐπὶ Σ. Πήλλικα	406.
— — — 1853	590.

Τὸ προτελευταῖον λοιπὸν ἔτος ὑπερέβη κατὰ ἑκατὸν περίπου τοὺς τοῦ προλαβόντος φοιτητῆς· τὸ δὲ λήξαν σχεδὸν κατὰ διακοσίους. Ἡ ἀντιπαροδολὴ τῶν ἀριθμῶν τούτων μαρτυρεῖ διαβήθη καὶ παντός λόγου εὐγνωστότερον τὴν τοῦ Πανεπιστημίου ἀνάπτυξιν.

Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ πρὸς αὐτὸ μόνον ν' ἀντιπαροδοβῆται, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ τῆς Εὐρώπης. Οὕτως ὑπερτεροῦμεν μὲν τῶν ἀρχαιστάτων τῆς Βολογῆς, καὶ τοῦ φρήιπουργ, τῆς Ἰέννης, τοῦ Κένισπεργ καὶ τοῦ Γκριοβάλλδ'· ἐξίσουμεθα δὲ σχεδὸν μετὰ τῆς Κάλλης, καὶ κατ' ὀλίγον μόνον ὑπερτεροῦμεθα ὑπὸ τοῦ τῆς Γκατίγγης καὶ τοῦ τῆς Χεϊδελβέργης. Συνεχίζοντες τὴν παραβολὴν ταύτην, εὐρίσκομεν ὅτι ὁ τῶν φοιτητῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου ἀριθμὸς δὲν εἶναι ἀναλόγως κατώτερος τοῦ τῶν ἄλλων ἐπικρατειῶν, ὅταν ὑπολογισθοῦσι τὰ φυσικὰ καὶ πολιτικὰ κωλύματα τὰ παρεμποδιζόντα τὴν εὐκόλον συγκαίνωσιν τῶν ἑλληνικῶν λαῶν.

Ὅποια συρροὴ ἤθελε διακοσμεῖ τὸ Ἑλληνικὸν Πανεπιστήμιον, ἐὰν οἱ τεργητοὶ φραγμοὶ καταπίπτουτες συνήπτον ὑπὸ τὰ αὐτὰ σκήπτρα ὀλιγόκλιρον τὸν ἑλληνικὸν λαὸν, ὅστις καὶ σήμεραρον δραστηρίως πρὸς αὐτὸν συνταυτίζει καὶ συναδελφοὺς τοὺς λοιποὺς ἡμοδούλους χριστιανικοῦ λαοῦ, μεταδίδων τὴν παιδείαν, ὅπως ἄλλοτε μετέθηκε τὸν χριστιανισμὸν;

Ἐκ τῶν 590 φοιτητῶν, οἱ 309 ὁμοῦνται ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς, οἱ δὲ λοιποὶ ἐκ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος.

διαμερίζονται δε εις τας διαφορους σχολας κατα τον εξης τροπον :

- Βις την θεολογικην 17.
- Βις την φιλοσοφικην 88.
- Βις την νομικην 147.
- Βις την ιατρικην 305.

Αι δυο σχολαι αι ἀμιλλώμεναι περι το πλήθος των φοιτητών, εις την ιατρικην και η νομικη και η μεν νομικη, πλειονεχουσα κατα τον αριθμον των φοιτητών περι τα πρώτα ετη της συστάσεως του Πανεπιστημίου μειονεκτει σήμερον, διότι επερίσσειεν ο αριθμος των εκτός της ελευθερας Ελλάδος φοιτητών, εξ ων οι πλείστοι περι την ιατρικην ενδιαιτίζουσι, την μόνην επιστήμην την καθιστώσαν τον βίον άπανταγού της ευρωπαϊκής Τουρκίας εύπορον και σεβασμόν.

Η φιλοσοφική σχολή έρχεται μετά τας δύο ταύτας σχολάς, αλλ' εκτός της αυτότελουσ πολυτήμου ενεργείας της, συμμετέχει η σχολή αυτή των καρπών και των αποτελεσμάτων όλων των λοιπών σχολών, διότι αυτή περιλαμβάνει τας γενικάς εκείνας άκροασεις, τας διακοσμούσας την διάνοιαν και διαπλαττούσας την καρδίαν, εξ ων τινες οι ακαδημαϊκοι κανονισμοι θεωρούσιν υποχρεωτικάς προς τους φοιτητάς άπκασών των σχολών.

Οι περι τα θεολογικά ενδιαιτίζοντες φοιτηται, μεταξυ του Ίεζερείου φροντιστηρίου και της θεολογικής σχολής διαμερίζομενοι δεν εύρισκονται όλοι εν τω ακαδημαϊκω περιβώλιω, και διά τοϋτο ο αριθμός αυτών είναι μικρός.

Κατ' αυτό το έτος εξητάσθησαν εκ των διαφορών σχολών, και έτυγον διπλωμάτων τριάκοντα και τέσσαρες τον αριθμόν.

Πρό δεκαετίας έθεωρείτο σπουδαίον συμβεβηκός ενός και μόνο διδάκτορος η εν τω Πανεπιστημίω άναγόρευσις. Η μεγάλη των εξεταζομένων σύβνη έφερε κατ' αυτό το έτος εις άμνησιν την γραφειον, διότι και τα δωμάτια ήσαν ανεπαρκη και η επί τους εξεταζομένους επίβλεψις δύσκολος η δ' έλλειψις επιβλέψεως κατά δύο η τρεις εξετάσεις μόνας έφερε δυσανάλογα άποτελέσματα μεταξυ έγγραφων και προφορικών εξετάσεων. Η θεραπεία τοιούτου άτυπήματος είναι εύκολος, όταν η των εξεταζομένων επιτήρησις άποδοθη εις ένα υπάλληλον του γραφείου, κύριον και μόνον έργον έχοντα τοϋτο, και όταν εύπορησθω δωματίων το Πανεπιστήμιον.

Το σύστημα του ύπολογισμού της αξίας των ψήφων επί των εξετάσεων, επιτρέπον εις συνδυασμούς μυστηριώδεις αριθμών την γέννησιν άγνώστου και άπροόπτου άποτελέσματος, καταλληλότερον ίσως ήτο ν' αντικατασταθθ' δι' άλλου άπλουστερου συστήματος, άφίνοντος εύρύτερον στάδιον εις την έκδικασιν του συνόλου των προφορικών και των έγγραφων δοκιμασιών, και άφομοιούντος την δικαστικην των καθηγητών επιτροπήν προς άρκωτικόν σύλλογον διά μυστικώς η φανερώς ψηφοφορίας περι της ικανότητος των ύποψηφίων εύσυνειδήτους έτυχεγορούσαν.

Αι εξετάσεις του έτους τούτου ήσαν σύ μόνον πολι, και, αλλά και εύδόκιμοι, ως πειθεταί τις εκ των έ-

πιχορηγηθέντων βαθμών. Έκ των διδασκόντων έννεα έλαβον άριστα, οι δε λοιποι καλώς. Δύο τελειοδιδάκτοι έχειροτανήθησαν. Οι δε καθηγηται, πλήρεις πατριωτικής αγαλλιάσεως και κατανύξεως έσταψαν τους εξης διδάκτορας.

Της νομικής σχολής δώδεκα.

Κωνσταντίνος Κωνσταντόπουλος, Νικόλ. Παρασκευόπουλος άμφότεροι εκ Τριπολιος. Ίωάννης Γεωργαντόπουλος εκ Έριμουπόλεως. Νικόλαος Μίγου εκ Ήπειρου. Γεώργιος Ζέρβας εκ Πικριών. Γεώργιος Παπαλεξόπουλος εκ Ναυπλίου. Γεώργιος Μίλητος εκ Έριμουπόλεως. Ίωάννης Ξούδης εκ Σπάρτης. Στυλιανός Κολιβάτσος εκ Αθηνών. Κόρολος Γαλιάν εκ Ύουρίνου του Ήδεμονίου, Γεώργιος Καφόπουλος και Γεώργιος Δαρμάτσης άμφότεροι εκ Μεσσηρίας.

Της ιατρικής σχολής δεκατριεις, τον

Γεώργιος Σταματάκης, και Στέφανος Βερεβιάης Κρήτες Ίωάννης Δημητριάδης, και Νικ. Γρυπαρης Σίφιοι. Ρήγας Κουρής εκ Αιγιάλειας. Ασημάκης Ζατασιτής εκ Μεγαλοπόλεως. Αλέξιος Ζωγράφος εκ Έγδρας. Γεώργιος Πονηρόπουλος εκ Μεσσηρίας. Άχιλλεύς Γεωργαντάς εκ Κωνσταντινουπόλεως. Κωνσταντίνος Ηκράτης εκ Χαλκίδος. Παναγιώτης Κούλης εκ Άργους. Σπυρίδιον Νικολαΐδης εκ Αλαγινίας. Άχιλλεύς Κατακουζηνός εκ Τερψιτης.

Της φιλοσοφικής σχολής ένα διδάκτορα.

Βασίλειον Βουζίκην εκ Μεγαλοπόλεως. Δύο τελειοδιδάκτους Ίωάννην Μερλήν εκ Αργείας, και Μενέλαον Δαπόντην εκ Ανόρου. Ο δ' εκ Σερρών της Εύβοιας όρμώμενος Δημήτριος Κεντιστής, ύποστώς τας νενομισμένας περι των ελληνοδιδασκάλων εξετάσεις έλαβε το του ελληνοδιδασκάλου δίπλωμα.

Έκ του φαρμακευτικού σχολείου εξ ύποστάντες τας εξετάσεις έτυγον του πτυχίου του φαρμακοποιού, ούτοι δε είναι οι εξης:

Νικόλος Παυλίδης εκ Προύσης. Ευστάθιος Σκελιανός εκ Κεφαλληνίας. Βασίλειος Σαραντίπουλος εκ Σπάρτης. Παναγιώτης Τσολής εκ Βυτινής. Λεωνίδας Χαχραριού εκ Θηρών, και Πέτρος Γεωργόπουλος εκ Λεωνιδίου.

Τριάκοντα τέσσαρες φοιτηται άπεδήμησαν εις τα Πανεπιστήμια της Βιρώπης, λαβόντες άποφοιτητήρια των σπουδών των. Δέν ζηλοτυπούμεν διά την δικαίαν πολλακις πρόβησιν την άποδιδομένην εις τα αρχαιότερα εκπαιδευτήρια, ούδ' θεωρούμεν τοϋτο ως μοιρην του ήμετέρου Πανεπιστημίου, ως ποτε άπεπρήθη τις των ήμετέρων προκατόχων, διότι η επιστημονική μάλιστα διδασκαλία πρέπει να ηναι β-λως ελευθερα, και να προσηγγεται τοις νέοις ως τροφή γενναία, ούχι δε να επιβάλληται παρά του Κράτους η παρά των γονέων, ως τα φάρμακα εις τους νοσούντας παιδάς. Άλλ' οι γονεΐς και οι νέοι χρεωστούσι ν' άνερευώσιν εν η σπουδή των επιστημών εν τή Έλληνική γλώσση μεταξυ άμογενών, υπό τον όφθαλμόν του πατρός η του κηδεμόνος, δεν ηναι μάλλον τελειουργός παρά η εις την άλλοδαπήν μεταξυ των γονεϊών του πολιτισμού ζοιτησις.

Καθ' ήμας, η άποστολή των νέων εις την Εσπερίαν Ευρώπην πρέπει να γίνηται ως συμπλήρωμα σπουδών ήδη κατηχημένων, και τότε μάλλον καταβίβησιν άλιγοδάπανος, άκίνδυνος και λυσιτελής.

Το Βασ Διάταγμα της 13 Οκτωβρίου 1852 περι των εις την άλλοδαπήν στελλομένων ύποτρόφων, ή-

τον φραγκούς τινες συνετούς και έπαφελεις εις την γίαι, δύο δ' εκ της Ιατρικής, έκτελούν προς τοϋτο έπερισκεπτον η εξ εύνοίας άποστολήν ύποτρόφων εις την άλλοδαπήν, άποδέχεται το σύστημα τοϋτο, διότι μόνοι οι τελειοδιδάκτοι έχουσι το δικαίωμα ν' άποστέλλονται παρά του Κράτους, αλλά θεωρούμεν άναγκαίον διά της επεκτάσεως της εν τω Βασιλικω διατάγματι περιεχομένης αρχής, να περιορισθ' η χορήγησις ύποτροφιών ούχι εις όλους τους διδάκτορας, αλλά μεταξυ αυτών εις μόνους τους άριστεύοντας, και καθ' όμοιον των Σχολών γνημοδότησιν άναδεικνύοντας έξρχον εύφυην προς την όποιαν άσπάζονται επιστήμην αι έξωτερικη ύποτροφία διδόμεναι, αναλόγως των άναγκών του Κράτους, εις εκάστην σχολήν ως κέντρον φιλοπονίας και ως άλλον άριστεύσεως, γονιμοποιήσασιν ούτοι τας ύπερ της νεολογίας καταβολάς του ελληνοικού λαού.

Οι κατ' αυτό το έτος ύπότροφοι εν τω Πανεπιστημίω ήσαν οι εξης:

Όνόματα ύποτρόφων.	Πατρις	Σχολή
Α'. Της Κυβερνήσεως εκ του Δημοσιου Ταμείου.		
1. Ν. Σεροτός.	Κέα	Νομική
2. Κ. Ζαγγουγιαννόπουλος	Βόρυστανα	Ίατρική
3. Α. Χριστοδόβου	Άταλάντη	Φιλοσοφική
4. Άγγελής Λογοθετόπουλος	Άμφισσα	Ίατρική
5. Η. Βλάχος	Άθήναι	Νομική
6. Δ. Γ. Μωρατίης	"	Φιλοσοφική
7. Αθανάσιος Κασανδρής	"	Νομική
8. Η. Σπανόπουλος	Καλάδρυτα	Φιλοσοφική
9. Κ. Ζαφειρόπουλος	Καρύταινα	Νομική
10. Η. Βελανόπουλος	Καλάμαι	Ίατρική.
Β'. Εκ του κληροδοτήματος Βαλιού.		
1. Ν. Χαλιόπουλος	Μακεδονία	Φιλοσοφική
2. Ι. Άγαδόπουλος	"	"
3. Κ. Η. Γεωργίου	"	"
4. Ν. Δημητριάδης	"	"
Γ'. Κληροδοτήματα Βόλου.		
5. Έμμανουήλ Κοτάκης	Τήνος	Ίατρική
Δ'. Κληροδοτήματα Ζωσιμα.		
6. Μ. Σανθός	Έγδρα	"
Ε'. Εκ τούτων κληροδοτημάτων.		
7. Μ. Παγιώνης	Κυνουρία	Φιλοσοφική
8. Η. Γερακάκης	Κρήτη	Νομική
9. Στ. Καλιμούκης	Έγδρα	Φιλοσοφική
Ζ'. Των Ίωνιδών.		
1. Κ. Χρονίδης	Ήπειρος	Θεολογική
2. Ι. Βερλιβας	"	Φιλοσοφική
3. Γαβριήλ Σοφοκλής	Καισαρεία	"
4. Στυλ. Κορωνάκης	Κρήτη	Φυσικομαθ.
Ζ'. Μαυροκορδάτου.		
1. Φιλοπόλην Ταμηχτής	Τρίπολις	Ίατρική
2. Κωνστ. Μ. Στεργίου	Ήπειρος	"

25

Εξάγεται ότι η Κυβέρνησις διατηρούσα δεκα ύποτρόφους, τέσσαρας μόν εξέλεξετο εκ των σπουδαστών της Νομικής, τρεις εκ των της Ίατρικής, και τρεις μόνον εκ των της φιλοσοφικής Σχολής φοιτητών!

Έκ των του κληροδοτήματος Βελλίου τέσσαρες εκ της φιλοσοφικής σχολής ελήφθησαν.

Το δε Πανεπιστήμιον εκ των διαφόρων κληροδοτημάτων και του των Ίωνιδών άγαθοεργού κεφαλαίου εξέλεξετο πέντε εκ των της φιλολογίας φοιτητών, ένα εκ των της νομικής και ένα εκ των της θεολο-

γών θέλησιν του αιδίμου Α. Μαυροκορδάτου εν διαθήκη διερμηνευθείσαν.

Διάταξις τις των διατυπώσεων επέβαλλεν εις τους άναγορευομένους διδάκτορας έναισίμου διατριβής συγγραφην, έχούσης ύπόθεσιν λόγου άκριβώς επιστημονική, και διαγωνισμόν τινα του έγγραφομένου πολιτου εν τή Ακαδημαϊκή πολιτεία.

Κατα τα πρώτα ετη της εκδόσεως των περι εξετάσεων διατυπώσεων και κανονισμών οι φοιτηται άπεδειλίασαν να προσέλθωσιν εις τας έγγραφους και προφορικές δοκιμασίας, διά τοϋτο άναγκαίον θεωρήθη να ενθάρρυνθώσιν εις το να παρουσιασθώσιν εις τους δικαστάς των δι' ύπεσεώς τινος της εξεταστικής άυστηρότητος. Καθ' όμοιον λοιπόν άπόφασιν του τε επί της εκπαιδεύσεως Ίπουργείου και της Ακαδημαϊκής συγκλήτου άπηλλάγησαν οι διδάκτορες του διαγωνισμού και της έναισίμου διατριβής.

Άλλ' η άπαλλαγή αυτή έγέννησε, κατά τας άναγορεύσεις, άλλο τι είδος διατριβών μη περιεχουσών μόν τι επιλήψιμον, αλλά μη εκπληρουσών του νομθέτου την θέλησιν, διότι άρχόμενοι αι διατριβαί αυται άπό διερμηνευσιν εύγνωμοσύνης των άναγορευομένων προς τους καθηγητάς, έληγον εις προτροπτικήν τινα προς τους φοιτητάς πρόβησιν.

Επειδή δε αι εξεταστικη επιτροπαι έπαυσαν του να ώσι δυσπρόσιτοι εις τους φοιτητάς, ως δηλοϋται εκ του πλήθους των εξεταζομένων, και τα μέσα της μελέτης και της σπουδής κήχησαν, εξήγησάμεν παρά της Ακαδημαϊκής συγκλήτου και του Ίπουργείου να επιψηφίσωσι την επάνοδον εις την διάταξιν των διατυπώσεων, ως προς μόνην την συγγραφην επιστημονικής διατριβής, παραλειπούμενου προς το παρόν του διαγωνισμού. Διά τοϋτου οι μόν άναγορευόμενοι διδάκτορες άποδεικνύουσιν ότι δύνανται να διαπραγματευθώσι μέρος τι της επιστήμης την όποιαν ήσάσθησαν, εκλέγοντες και προτοιμάζοντες την ύπόθεσιν της διατριβής, και από αυτής της των σπουδών των άνέρχεται. Οι δε καθηγηται άπαλλάττονται της άκροάσεως επαινών και της προς αυτούς διαλαλήσεως εύγνωμόνων και εύνοϊκών αίσθημάτων, τα όποια θέλλουσιν εύδαφέστερα υπό την σκιάν άμοιβαίας σιωπηλής συμπαισίας παρά υπό τας ακτίνας του φωτός της δημοσιότητας.

Φρονούμεν δε ότι η έφαρμογή της διατάξεως ταύτης εις τους κατά το είσιών έτος εξετασθησόμενους πρέπει να γείνη δσον ένεστιν επισεικής και πραΐται, και της πραότητος ταύτης θέλομεν καταστή πρόβυμοι συνήγοροι παρά τη Ακαδημαϊκή συγκλήτω.

Η πληθής των άναγορεύσεων υπομιμνήσκει εις την έξουσίαν, ότι επί των δημοσίων λειτουργιών άνάγκη να καθιερωθ' τέλος σύστημα τι, κατά το όποιον οι άριστεύοντες εις τας διδασκαρικές εξετάσεις πρέπει να γίνωνται δεκτοί εις τας δημοσίας λειτουργίας διά διαγωνισμόν προσερχόμενοι εις αυτάς, και άποκλειόμενοι εκ τινων θέσεων των άμοιρων διδασκαρικού διπλώματος.

Δέν ζητοϋμεν διά τοϋτου ν' άπαντήσωμεν τοϋ-

ώματα, δὲν δυνάμεθα ὁμῶς ν' ἀποσιωπήσωμεν ὅτι ὁσάκις ἢ τῆς ἐκτάκτου καθηγητικῆς δοκιμασία ἀπέβη πασιφανῶς καὶ ἀναντιρρήτως ὑπὲρ τῶν διδασκόντων, καὶ τὸ διδασκόμενον μάθημα ἀποτελῆ υποχρεωτικῶς μέρος τοῦ κύκλου τῶν μαθημάτων Σχολῆς τινος, εἶναι ἔγκαιρος καὶ δικαία ἢ ἐπὶ τῆς τακτικῆς ἔδρας ἀντιθέσασιν.

Ἡ εἰκὼν τοῦ ἀγαθοῦ συναδέλφου μας Δημητρίου Μαυροκορδάτου καταρτίσθη παρὰ τοῦ καλλιτέχου Κ. Ζήκου. Ἡ ἠρωϊότης τῆς φυσιογνωμίας ἐνεκρίθη τελεία παρὰ τῆς ἐντίμου οἰκογενείας τοῦ μακαρίτου, ἢ δ' εἰκὼν ἐναπατέθη προσωρινῶς ἐντὸς τῆς βιβλιοθήκης. Ἐπίσης μετ' ὀλίγον καὶ ἡ εἰκὼν Ἀναστασίου τοῦ Λευκίου ἀντιγραφείσα ἀπὸ εἰκόνα ἐμπειροθεύσαν παρὰ τῆς ἀξιότητος χάρις τοῦ μακαρίτου εἰς τὸν αὐτὸν καλλιτέχνην.

Ἐκτελεστὴς χρηματίας μετὰ τοῦ Κ. Ἀνέστου Χατζοπούλου τῆς διαθήκης τοῦ συναδέλφου ἡμῶν Κυριακοῦ Δομνάνδου, προσδιωρίσαμεν ποσὸν τι πρὸς ζωγραφίαν τῆς εἰκόνας του. Μετὰ τοῦ Κυρίου Πάλλη Πληρεξουσίου τῶν ἀδελφῶν Δομνάνδου ἀσχολούμεθα νὰ εὔρωμεν καὶ νὰ ἐμπιστευθῶμεν εἰς ζωγράφον στοιχεῖά τινα πρὸς ἀνάπλασιν τῆς μωροποιηθῆτος ταύτης φυσιογνωμίας.

Ὁ Κ. Κωνσταντῖνος Πετσάλης προθύμως προσφέρει τῷ Πανεπιστημίῳ τὴν εἰκόνα τοῦ ἀποβιώσαντος ἀδελφοῦ του. Αἱ προσφιλεῖς αὗται εἰκόνας περιμένουσι τὴν κατάρτισιν τῆς αἰθούσας τῶν τελῶν, προωρισμένης, ὡς φαίνεται, νὰ διακοσμηθῆ διὰ τῆς ἀπεικονίσεως ὄλων τῶν ἀρχαίων λειτουργῶν τοῦ ἡμετέρου Πανδιδάκτοριου.

Ὁμιλοῦντες περὶ καθηγητῶν, ὀφείλομεν ν' ἀναμνήσωμεν ὅτι ὁ ὄργανικός τοῦ Πανεπιστημιακοῦ παιδευτηρίου νόμος φιλοτεχνήθηκε παρ' ἐπιτροπῆς τινος, προσκληθείσης ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον τῆς 26 Μαρτίου τοῦ 1844, καὶ ὑποκώψας εἰς βαθειὰν μελέτην καὶ ἐξερευνῆσιν τῶν σχολῶν καὶ τῶν ἀκαδημαϊκῶν συλλόγων, δὲν ὑπεβλήθη εἰσέτι εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τῶν νομοθετικῶν σωμάτων. Ὁ προσδοκώμενος δὲ οὗτος νόμος πρόκειται νὰ βεβαιώσῃ ἀσφαλῆστερον τὰς σχέσεις τοῦ Πανεπιστημίου πρὸς τὴν ἐποπτεuousαν ἀρχὴν, καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν στάσιν τῶν ἐν αὐτῇ διδασκόντων, νὰ ὀρίσῃ τὸν τῶν τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων καθηδρῶν ἀριθμὸν, καὶ νὰ καθιερώσῃ τὴν πρὸ πολλοῦ ὑποσχεθείσαν τῶν σχολῶν εἰς τοῦς διορισμοὺς συμμετοχῆν.

Ἐπίσης ἀναμνήσεως ἄξιον θεωροῦμεν, ὅτι μόνον οἱ τοῦ Πανεπιστημίου καθηγηταὶ ἔπαθον ἀνίατον μέχρι τοῦδε ἐλάττωσιν τῶν μνησίων ἀποδοχῶν τῶν, ἐνῶ ἅπαντες οἱ ἰσοβάθμιοι δημόσιοι λειτουργοὶ οἱ ἀρειοπαγίται καὶ οἱ ἐλεγκταὶ ἀποκατέστησαν πρὸ πολλοῦ εἰς τὴν πλήρη αὐτῶν ἀπόλαυσιν.

Θεωροῦμεν τοῦτο ἄξιον λόγου, διότι ἡ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Γυμνασίου ἢ τοῦ Πανεπιστημίου ἀποδοχὴ στερουμένου παντὸς διδάκτορος ἢ τυχλοῦ τινὸς ὠφελήματος, οὔσα δὲ μικροτέρα ὄλων σχεδὸν τῶν ἐν τῇ Βυζαντινῇ καθηγητικῶν ἀποδοχῶν, καθίσταται λίαν ἀνεπαρκὴς εἰς ἀμέριστον τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν βίον,

ἐνῶ παρ' ἡμῖν ἡ τῶν ἐπιστημονικῶν συλλογῶν καὶ τῆς βιβλιοθήκης ἀτέλεια ἀναγκάζουσι πολλάκις τὸν καθηγητὴν νὰ πορίζεται ἐξ ἰδίων βιβλίων ἢ ἄλλα ἐπιστημονικά ἀντικείμενα.

Περὶουσία τοῦ Πανεπιστημίου.

Σκοπεύοντες ἤδη νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῆς περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου θεωροῦμεν δικαίον νὰ παραθέσωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν εὐεργετῶν αὐτοῦ.

Ἡ φιλόκαλος τῶν Ἰωνιδῶν οἰκογένεια ἀπώλεσε τὸν ἀγαθὸν ἀρχηγόν τας ἐκπεύσαντα ἀπάνως ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸν παρελθόντα χειμῶνα. Μετὰ τῆς συγκλήτου συνειψηφίσασμεν καὶ ἀπεδόσαμεν ἐπικηδείους τιμὰς ἀξίας τοῦ ἀνδρός. Ὁ ἀγαθὸς γέρον, δημοιοργὸς μεγάλης ἐμπορικῆς περιουσίας, ἦτις κατὰ τὰς ἀλλοπροσάλλουσι τοῦ ἐμπορίου τύχας ὑπέστη διαφόρους τροπὰς, συνέλαβεν ἀπὸ πολλοῦ τὸν σκοπὸν νὰ καθιερώσῃ μέρος τῆς περιουσίας του εἰς τὴν πρόδον τῆς νοσητικῆς καὶ ἠθικῆς ἀναπτύξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, καὶ ἡ ἐνέργειά του ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς περιουσίας του ἰδιαίτερον κεφάλαιον ἀγαθοεργῶν, ἀκολουθῶν φιλοτιμίας τὰ εὐκλεῆ παραδείγματα τῶν Καπλανῶν, τῆς Ζωσιμαίας καὶ τῆς Ριζαρείου ἀδελφότητος καὶ λοιπῶν, οἵτινες ἀγευστοὶ ὡς καὶ αὐτὸς παιδείας, ἀλλ' ἐνόησαντες ὅτι διὰ μόνης τῆς καταπολεμήσεως τῆς ἀπαιδευσίας, ἀνεγεγρήθηται τὸ ἔθνος, κατέστησαν τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν συγκοινωνῶν τοῦ πλούτου, τὸν ὁποῖον ὀβολὸν πρὸς ὀβολὸν συνέλεξαν. Ἡσὸν τρανώτερον δείγμα τοῦ ὅτι τὸ ἔθνος τοῦτο ῥέπει ὕλαις δυνάμει πρὸς εὐρυτέραν τινὰ ὑπαρξίν καὶ οὐδέποτε ἔπαυσε τοῦ νὰ ἦναι αὐτῆς ἄξιον;

Ἡ τῶν Ἰωνιδῶν οἰκογένεια ἐκ τοῦ κεφαλαίου τοῦτου ἐδωρίσατο τεσσαράκοντα περὶ πρὸν χιλιάδας δραχμῶν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῶν δύο πτερωγῶν τοῦ Πανεπιστημίου, δέκα μετοχὰς εἰς τὴν Πανεπιστημονικὴν βιβλιοθήκην, τριακτῆρας δραχμὰς κατ' ἔτος ἐπὶ δώδεκα ἔτη πρὸς διατήρησιν ἐξ ὑποτρόφων ἢ τῆς ὑποτροφίας ταύτης τρίτην περιόδον ἀρχεται κατὰ τὸ εἰσὶν ἤδη ἔτος. Παραλείπομεν τὰς εἰς ἄλλα ἐκπαιδευτικὰ κατὰστάματα πλουσίας χρησίμια.

Ἄλλος φιλόκαλος πολίτης, ἐκ τῆς αὐτῆς ὡς ὁ Ἰωνιδῆς μεγαλοπόλειος, ὁ μακαρίτης Νυμάρης Ἰω. Σούτσος διεληθὴν κατὰ τὸν ἀγῶνα βίον δραστήριον καὶ πολλάκις χρήσιμον, βλέπων τῆς πολυπλάγτου ζωῆς τὸ τέρμα πλησιάζον παρὰ καιρὸν ἀπὸ φθοροποιῶν νόσον, ἠβέλησε ν' ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν του ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐγενεὶς προθέσεως, καὶ κατέστησε τὸ Πανεπιστήμιον τῆς μικρᾶς του περιουσίας γενικὴν κληρονόμον. Ἀπεδέχθημεν κληρονομίαν ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμοι τῆς περιουσίας ταύτης, ἦτις ἐκκαθαρισθεῖσα κατὰ τὸ πλεῖστον τῶν χρεῶν τῆς, ἀποφέρει πηλίκον χρησίμῳ τῷ Πανεπιστημίῳ.

Ὁ Κ. Κόκαλης ἀποθανὼν ἐν Ταταβούλοις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐμνήσθη τοῦ Πανεπιστημίου ἐν ὄρα θανάτου, κληροδοτήσας αὐτῷ 250 δραχμ. τὰς ὅπριαις ἀπέστειλεν ὁ ἀξιότιμος τῆς Ἑλλάδος πρεσβευτῆς Κ. Μεταξᾶς.

Τὸ κληροδότημα τοῦ μακαρίτου Ἰω. Καρόφου Ἀθη

βαίου ἐκ δραχ. 500 συγκείμενον εἰσπράχθη μετὰ τρίτη ἀποβίωσιν τοῦ ἀγαθοῦ τούτου ἀνδρός.

Ἐκ τοῦ πεντακοσιοδράχμου κληροδοτήματος τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει Ἀργολίδος Κυρίλλου, ὁ κληρονόμος αὐτοῦ ἔδωσε μόνον δραχμὰς τριακοσίας, καὶ κατ' αὐτὸ ἔτος ὑστερήσας κατὰ δικαιοσύνην.

Ὁ φιλογενὴς Κ. Ἀρσάκης ἐπεμψε τὸ ἐνιαύσιον εἰσόδημα ἐκ φιλοφῶν Ἀυστριακῶν ἐννενηκοντα δύο, τοῦ ἐν Βλαχία κτήματος Ἰσιγενεῆ καὶ Καλλιπὴ ἀνήκοντος ὡς πρὸς τὸ ἐν πέμπτῳ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιερέως Νεοφύτου Ἱερουπόλεως.

Γνωστὸν ἤδη ἔστιν ὅτι οἱ ἐν Βουκορεστίας ὁμογενεῖς ἀνεδέχθησαν ν' ἀνεγείρωσι δι' ἰδίων συνδρομῶν ἐπὶ τοῦ ἰδιοκτητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου οἰκοπέδου ἐκ τοῦ κληροδοτήματος Παπάζογλου πολυτελῆ οἰκίαν, τῆς ὁποίας τὸ μὲν ὑπερφῶν μέλλει νὰ χρησιμεύσῃ ὡς γραφεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου, ὀφείλοντος νὰ διδῇ χιλίας δικαιοσύνης δραχμὰς κατ' ἔτος ἐνοίκιον εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, τὰ δὲ ἐργαστήρια καὶ τὰ ὑπόγεια ἐνοικιαζόμενα ἰδίως πρόσδον πλουσίαν ὑπόσχονται.

Ἡ πρὸς ἀνεγέρσιν τοῦ οἰκοδομήματος καὶ συλλογῆς συνεισφορῶν ἐπιτροπῆ, συγκειμένη ἐκ τῶν ἀξιότιμων Κ. Γ. Α. Μάνου, Κωνστ. Τσακάνου, Γ. Στάμου, Μ. Ξαυθοῦ, Α. Καλενδέρογλου, Μύρωνος Βλαστοῦ, καὶ τοῦ Γραμματέως τοῦ Γ. Προξενείου Κ. Φωστοπροπούλου, συνέλεξε ὑπὲρ τὰς δισχιλίας Ἀυστριακὰ χρυσὰ φλωρία, ἐξ αὐτῶν δὲ ἠγόρασαν οἰκοπέδον παρακείμενον καὶ προητοίμασε τὴν ἀνεγέρσιν λαμπροῦ οἰκοδομήματος, μέλλοντος νὰ διαλαλῇ καὶ τὴν φιλογενεῖαν τῶν ἐν Βλαχία ὁμογενῶν, καὶ τὴν εὐφραν μὲν ἢ; συνήνεσαν τὴν ἀξιόπρεπὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου ἐνοίκιον μετὰ τῆς εὐρέσεως πόρων ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς νεολαίας.

Ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ θενόντος μακαρίτου Θ. Ἰάκου συνιστάμενης ἐκ τῆς βιβλιοθήκης του καὶ ἐκ ποσοῦ 18,000 φράγκων, ἐλάσθωμεν χιλίας πεντακοσίας τόμους, τὴν βιβλιοθήκην ἀπαρτίζοντες τὰ δὲ χρήματα ἀποστάλησονται προσεχῶς παρὰ τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης Κ. Ἀργέντου καὶ Τσιτσίνια.

Ὁ φιλόπονος καὶ λόγιος διδάσκαλος Πύριος ἀνήκεν ἀποθανὼν ὡς ἐνθήμερον εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ὑδρόγειον σφαιρὸν ὑπερευθέτη ὑπὸ τοῦ ἰδίου φιλοτεχνηθεῖσαν, τὴν ὁποῖαν τιμῶντες τοῦ ἀνδρός τὴν μνήμην ἀπεδέχθημεν. Ἄλλ' ἡ οἰκία ἐν ἧ ἔκειτο, μὴ ἔχουσα θύραν ἰσομεγεθῆ πρὸς ἐξαγωγήν, ἔπαθεν ὅτι τὰ δερδάνεια τείχη ἔπαθον εἰσαγομένου ἐντὸς αὐτῶν τοῦ δουρείου ἔσπου.

Ὁ Κ. Ν. Σούτσος ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ Μηχανικοῦ, ἐκ τῆς ἰδίης ἐπιστημονικῆς μαθήσεως ἐκτιμῶν τὰ ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου προκώπτοντα καλὰ προσέφερεν εἰς αὐτὸν δραχμὰς 1150.

Ὁ Τραπεζιτῆς Κ. Κρατῆς φιλοτιμῶς ἀφίρωσε δραχμὰς 265.

Ὁ δὲ βουλευτῆς Κ. Πράτοινος δραχμὰς 200. Καὶ οἱ τρεῖς δωρεῖαι ἐνεπιστεύθησαν εἰς ἡμᾶς νὰ ὀρίσωμεν τὴν χρῆσιν τῶν δωρομένων χρημάτων. Ἡ

μετὰ δὲ ἐν τῇ Ἀκαδημαϊκῇ συνεδρίᾳ τῆς 20 Ἀβγούστου καταλογίσασιν τὰ ποσὰ ταῦτα εἰς πληρωμὴν τοῦ ἐκ Παρισίων ἐλθόντος ὠρολογίου.

Ὁ ἐκ Μόσχας Κ. Μπούμπας καὶ ἐξ Ὀδησοῦ Κ. Ἰω. Δούμας, ἀμφοτέρω γνωστοὶ ἐπὶ φιλογενεῖα, ὑπεσχέθησαν νὰ σταλῶσιν εἰς τὸν ἐν Παρισίοις Ἑλληνικὸν πρεσβευτὴν ἀνά τετρακισχίλια φράγκα πρὸς ἀγορὰν ὀργάνων φυσικῆς.

Ἡ χρηματικὴ τοῦ Πανεπιστημίου περιουσία συνεισποσοῦτο καθ' ἕνα χρόνον ἀναλαμβάνουσα τὴν πρυτανίαν εἰς τεσσαράκοντα δύο χιλιάδας καὶ ἑπτακοσίας ἐννενηκοντα μίαν δραχμὴν, ἀριθ. 42.791. Ἐκτὸς τοῦ ποσοῦ τούτου περιέχεται καὶ ποσὸν ἑξακτον ἐκ χιλίων δραχμῶν τοῦ Κ. Α. Ράλλη, τὸ ὁποῖον μὴ ἐπίδικασθὲν εἰς τοὺς διαγωνιζομένους ποιητὰς, ἐδόθη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον δι' ἀγορὰν βιβλίων. Κατ' αὐτὸ ἔτος, ἀφοῦ ἐγένοντο ὅλαι αἱ περιοδικαὶ δαπάναι τῆς ἀγορᾶς βιβλίων, τῶν ὑποτροφίαν κλπ., ἐδαπανήθησαν προαγωγικῶς καὶ ποσὰ τινα ἑκατὰ, δηλ. εἰς ἀγορὰν καὶ μετακόμισιν ὠρολογίου, κατὰ τὴν πολλὰκις ἐκφρασεθεῖσαν τῶν καθηγητῶν θέλησιν καὶ τὴν προεπιψήφισιν τῆς συγκλήτου, δραχ. 2003 καὶ 47 εἰς συμπλήρωσιν διασκευῆς καὶ εἰς συντήρησιν τοῦ Πανεπιστημίου δραχμὰς δισχιλίας μικρὰ τινα ποσὰ πρὸς δειροφυτεῖαν καὶ καλλιέργειαν ἐν τοῖς γαιτανιάζουσι κήποις, πρὸς ἀγορὰν βιβλίων καὶ κατασχίσιν διὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ λογιστικοῦ καὶ τῶν καταλόγων ἐπιστημονικῶν συλλογῶν, ἐπληρώθησαν πρὸς τοὺς τοὺς τριακοσίας δραχμὰς ἐπὶ τῆς ἡμετέρας πρυτανείας εἰς διασκευὴν τοῦ ανατομικοῦ θεάτρον, ἐπιχειρηθεῖσαν καὶ τελειωθείσαν ἐπὶ τῆς Πρυτανείας τοῦ Κ. Πήλικα. Ἡ χρηματικὴ δὲ περιουσία συμποσοῦται σήμερον εἰς τεσσαράκοντα δύο χιλιάδας ὀκτακοσίας ἐνδεκά δρα. καὶ 99 λεπ. ἀλλὰ δὲν συμπεριλαμβάνομεν ἐν αὐταῖς δισχιλίας περίπου δραχμὰς, εἰσπραχθεσάμενα ἀπὸ τῆς παρ' ἡμῶν παραγγελθείσαν δικαστικὴν πώλησιν πολυτίμων τινῶν κινήτων πραγμάτων ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Σούτσου. Τὰς ἰδιαιτέρας διαχειρίσεις, καθὼς καὶ τὸ σύνολον τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ παραπέμπομεν εἰς ἰδιαιτέρους πίνακας.

Κατατάττομεν μετὰ τῶν πόρων τοῦ Πανεπιστημίου τὰ ἐκ τῶν διπλωμάτων καὶ ἀποφοιτητηρίων ἐκουσίας παρὰ τῶν φοιτητῶν προσφερόμενα ποσὰ, τὰ ὅποια ὁμοῦ μὲν ἐπὶ ἡμέρας, πρὸς τὸ παρὸν, εἰς τὰς δαπάνας τῆς κατασκευῆς σφραγιστήρος, τῆς ἀγορᾶς μεμβράνης, καὶ τῆς λιθογραφῆσεως καὶ ἐκτυπώσεως τῶν ἀποφοιτητηρίων καὶ τῶν διπλωμάτων.

Ἡ ἀβξήσις τῆς Πανεπιστημονικῆς περιουσίας ἐπέφερον ἀνάλογον ἀβξήσιν καὶ τῶν δικῶν καὶ τῆς λογιστικῆς ἐργασίας. Βοηθούμενοι ὑπὸ τοῦ Κ. γραμματέως τοῦ Πανεπιστημίου ἐτακτοποιήσαμεν τὸ λογιστικόν. Εἰς τὸ ἐξῆς παντὸς ποσοῦ ἐξαγωγὴ ἢ εἰσαγωγὴ δὲν γίνεσθαι παρὰ ἐγγραφομένη προηγουμένη ἐντὸς διπλοτύπου ὁ πρύτανης δὲν ὑπογράφει παραγγέλλας εἰς πληρωμὴν παρὰ δι' ἐνταλμάτων ἢ παραγγέλλας εἰς πληρωμὴν παρὰ δι' ἐνταλμάτων ἢ λογιλογημένων καὶ ἠριθμημένων καθ' ὅλους τοὺς λογιστικοὺς τύπους. Τρία δὲ βιβλία περιέχουσιν ἐκακρίως 3.

ως την περιουσίαν του Πανεπιστημίου και τας εισπραξεις και τας δαπάνας αμοιβαίως ελεγχόμενας και εξηκριβωμένας. Το του Πανεπιστημίου λογιστικόν συνταχισθέν τοιαυτοτρόπως κατ' αυτό τὸ ἔτος πρὸς τὸ λογιστικὸν τοῦ Κράτους, εὐρίσκειται ἕτοιμον εἰς πᾶσαν ἐξέλεγχιν.

Δίκαι.

Αυτούμεθα μὴ δυνάμενοι ν' ἀναγγειλωμεν τὴν περὶ αὐτῶν τῶν δικῶν τοῦ Πανεπιστημίου.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους διεξήχθησαν αἱ καταθέσεις μαρτύρων κατὰ τὴν δίκην τοῦ κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Σ. Βαλέτα. Περιεμένονεν τὴν ἐπὶ τῆς οὐσίας συζήτησιν, ὅτε ὁ ἀντιδικὸς, παρειαζῶν δι' ἀναγκῆς νέα πρόσωπα, συνδίκους δὴθεν τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου Χριστοφόρου Σκελλαρίου, ἐγέννησε νέαν διαδικασίαν, καὶ ἐπέφερε νέας ἀναβολὰς εἰς τῆς δίκης τὴν πρόσδον.

Ἡ προκύψασα δίκη ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τῆς Ἠλένης Κολοκυνθοῦ εὐρίσκειται ἐκκρεμῆς ἐνώπιον τοῦ ἐν Ναυπλίῳ ἐφετείου.

Ἡ δίκη τοῦ Πανεπιστημίου κατὰ Δ. Φεμβεκάκη γεννηθεῖσα ἐκ τῆς διαθήκης τοῦ φιλογενοῦς συγγενοῦς του Γ. Φεμβεκοπούλου δὲν θεωρεῖται κατὰ τὴν γνώμην μας ἀμφίβολος, διότι, οὐ μόνον τὰ δίκαιά μας εἶναι ἀναντιρρήτα, ἀλλὰ κατ' ἐντολὴν τοῦ ἀντιδικοῦ τρεῖς ἐντιμοὶ δικηγόροι τῆς πρωτεύουσας παρήτησαν πᾶσαν κατὰ τοῦ Πανεπιστημίου ἀπαίτησιν. Κατὰ τὰς δαθείσας μοι δὲ διαβεβαιώσεις παρὰ τοῦ ἐντίμου Κ. Μιατσάκη, προσεχῶς δαθήσεται αἰσιον τέλος παρὰ τοῦ ἀντιδικοῦ, φιλοτιμηθέντος νὰ μιμηθῆ τὸν συγγενῆ του ὡς πρὸς τὴν προθυμίαν περὶ τὰ καλὰ.

Ὁ βουλευτὴς Κ. Στεφανόπουλος ὤφειλε τῷ Κ. Ἰωάννῃ Σούτζῳ δραχμὰς χιλίας διὰ γραμματίου εἰς ἐπιταγήν. Ἀποποιήσας τὴν ἀπόδοσιν ἐνήχθη ἐνώπιον τοῦ ἐν Πάτραις πρωτοδικείου πρὸς ἀπόδοσιν.

Τὸ ζήτησιν τοῦ ἐν Ἀττικῇ κειμένου κτήματος Χασανλήρ ἐδόθη παρὰ τοῦ Ἰωάννου Σούτζου τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ Δ. καὶ Α. Σούτζοις πρὸς ἐξόφλησιν ἀμοιβαίων ἀνταπαιτήσεων. Δίκαι γεννηθεῖσαι περὶ τῆς διανομῆς, περὶ ἐξόδων τῆς διαχειρήσεως, περὶ κατασχέσεων μεταξὺ τῆς συνδιοικήτιδος Κ. Δεσπινῆς Ζωγράφου καὶ τῶν δύο ἀδελφῶν Σούτζων, ἐπήνεγκον τὴν πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον αὐτῶν ἀνακοίνωσιν, καὶ τὴν πρόσκλησιν αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ ἐν Ἀθήναις πρωτοδικείου. Ἄλλ' ἐκ τούτων οὐδεμίαν ἐπαπειλεῖται ζήτησιν εἰς τὴν κληρονομίαν τοῦ Ἰωάννου Σούτζου.

Ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου ὑπάρχει ἐκκρεμῆς τις αἴτησις τοῦ Πανεπιστημίου περὶ κινητῶν τινῶν φαρτῶν καὶ δυσφυλάκτων πραγμάτων, ἐπὶ τῆς ὁποίας πρόκειται νὰ ἐκδοθῆ ἀπόφασις ἐπιτρέπουσα τὴν περὶ ἐκποίησεως ἀδειαν.

Ὀρεῖλομεν μετ' εὐφημίας νὰ ἀναφέρωμεν τὰ ὀνίματα τῶν ἐντίμων δικηγόρων, οἵτινες προθύμως καὶ ἀφιλοκερδῶς διεξήγαγον τὰς ὑποθέσεις τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐν Ἀθήναις ὁ Κ. Α. Παλαιολόγος συμβουλοῦμενος ἐνὸς ὑπὸ τοῦ Κ. Κράπε ἐν Πάτραις ὁ Κ. Χοῦδᾶς ἐν Ναυπλίῳ ὁ Κ. Στεφανόπουλος, καὶ ἐν

Αἰαμίᾳ ὁ Κ. Πέτρος Ἰωάννου ἀντιπροσωπεύουσι τὸ Πανεπιστήμιον.

Ἀπαιτήσεις.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ὀφείλον νὰ ἐκδόσῃ ὑπὲρ τοῦ Πανεπιστημίου χιλίων δραχμῶν ἔνταλμα διὰ Β. Διατάγματος 15 Ὀκτωβρίου 1852 χορηγηθεισῶν τῷ Ἰωάννῃ Σούτζῳ, δὲν ἐξέδωκεν εἰς ἐπὶ αὐτὸ, καὶ τοι κατ' ἄν κερὸν ἀπεβίωσεν οὗτος τὸ βασιλικὸν τοῦτο δῶρημα εὐρέθῃ ἐντὸς τῆς ἐνεργητικῆς του περιουσίας.

Τὸ Πανεπιστήμιον ἔχει ἐπίσης δικαίωμα νὰ λάβῃ ἐν πλήρει κήσει ὀκτακοσίας πῆχεις οἰκοπέδου ἐν τῇ κάτω πόλει τῶν Πατρῶν πρὸς ἀποζημίωσιν ἰδιοκτήτου οἰκοπέδου τοῦ Ἰωάννου Σούτζου ἐν τῇ ἄνω πόλει κειμένου. Ἀπευθύνωμεν τὰς περὶ τούτου ἀναγκαίας αἰτήσεις εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχὴν τὸ δὲ Πανεπιστήμιον θέλει εἰσελθεῖ εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ οἰκοπέδου τούτου, εὐθὺς ὡς ἐκδοθῆ ὀριστικὴ ἢ περὶ τῶν ἀποζημιώσεων τούτου ἀπόφασις πρὸ πολλῶν ἐτῶν δυστυχῶς καθυστερούσα.

Ἡ συλλογὴ τῆς φυσικῆς ἱστορίας κατετέθη προσωρινῶς ἐντὸς τῆς μεγάλης αἰθούσης τῶν ἀκαδημαϊκῶν τελετῶν διὰ Β. Διατάγματος ἀπὸ 31 Αὐγούστου 1851 ἐπὶ ἐτήσιῳ ἐνοικίῳ διαχιλίων καὶ ἑκατῶν δραχμῶν, αἵτινες ἤθελον χρησιμεύσει εἰς διασκευὴν τῆς αἰθούσης ταύτης. Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τὸ ποσὸν τοῦτο ἀπεδόθη. Ἐπὶ τῆς πρυτανείας μου δὲ ζητηθὲν ἀπαξ καὶ πολλάκις δὲν εὐρέθῃ κατακεχωρημένον ἐντὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐκπαιδεύσεως διὰ προσωρινῶς λόγους οἰκονομίας, καὶ ἐπομένως δὲν ὑπῆρχε περὶ τούτου πίστωσις. Τὸ Β. Διατάγμα δὲν ἠκυρώθη οὐδ' ἠδύνατο ν' ἀκυρωθῆ, ἀφοῦ καὶ αἱ δύο ἀνάγκαι τὰς ὁποίας ἠθέλησε νὰ θεραπεύσῃ, ἔμειναν εἰσέτι ἀθεράπευτοι, διότι καὶ ἡ συλλογὴ κείνη προσωρινῶς ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν καὶ αὐτὴ ἔμεινε ἀδιασκευάστος. Σεβόμενοι τὴν ἰσχὺν τοῦ Β. Διατάγματος, καθιερώσαντος ἀναντιρρήτα καὶ ἀμφοτεροβαρῆ δικαιοῦματα, θεωροῦμεν τὸ ποσὸν τοῦτο ἀπαιτητὸν, καὶ συνιστῶμεν εἰς τὸν διάδοχον ἡμῶν νὰ συνεχίσῃ τὰς προσπαθείας μας ὑπὲρ τῆς εἰσπράξεως τοῦ ποσοῦ τούτου ἀναγκαίου πρὸς διασκευὴν καὶ τελειοποίησιν τῆς μεγάλης αἰθούσης, τῆς ὁποίας ἡ στέρησις, κατὰ πᾶσαν ἀκαδημαϊκὴν τελετὴν, γίνεται αἰτία δικαίων παραπόνων καὶ τῶν προσκαλουμένων καὶ αὐτῶν τῶν φοιτητῶν.

Οἰκοδομαί.

Ὅτε ἀνελάβομεν τὰ προμανικὰ καθήκοντα, ἐπεστήσαμεν σύντονον προσοχὴν εἰς τὸ ἔλλειπὸς τῶν ἀκροατηρίων καὶ τῶν δωματίων τῶν ἀναγκαϊούτων εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ εἰς τὴν πρυτανικὴν ὑπηρεσίαν. Ὅλ' ἡ διοικητικὴ τῆς πρυτανείας ἐργασία, ὅλ' αἱ συνεδριάσεις τῶν σχολῶν, τῆς συγκλήτου καὶ τῶν γενικῶν συνελεύσεων τῶν καθηγητῶν συνεκεντροῦντο ἐντὸς ἐνὸς μόνου δωματίου χρησιμεύοντος καὶ εἰς ἄλλας πολυεταίρας χρήσεις. Ἡ διδασκαλία τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ τινῶν τῆς Νομικῆς καὶ τῆς Ἱατρικῆς, ἰδιαζόντως δὲ ἡ τῆς Φυσιολογίας καὶ τῆς Ἀ-

νατομίας ἐπελκύνουσι πληθὺν ἀπειρον μαθητῶν. ἀπορον ἦτο τῷ ὄντι πῶς δὲν προέκυπτον ἀδιάκοποι μεταξὺ φοιτητῶν συγκρούσεις, εἰσερότων καὶ ἐκροῶντων εἰς ἀκροατήρια μικρὰ καὶ ὀλίγα ὡς πρὸς τὸ μέγα πλῆθος τῶν ἀκροάσεων καὶ τῶν ἀκροουμένων.

Ἐκ τοῦ προχείρου, τὸ μὲν ὑπάρχον ἀνατομικὸν θέατρον διασκευασθὲν πέρυσι κατέστη χωρητικὸν περιπατοτέρων ἀκροατῶν, τὸ δὲ ἀρχαῖον πρυτανεῖον, ἐκκενωθὲν ἀνατομικῶν τινῶν δειγμάτων, ἀπεδόθη εἰς τὸν πρῶτον αὐτοῦ προορισμὸν. Ἦτο δὲ ἀνάγκη χρημάτων πρὸς διασκευὴν ἄλλων ἀκροατηρίων. Ἢ ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς ἐπιτροπῆ ἔστρεφέτο ἐντελὸς πόριον, ἢ μικρὰ τοῦ Πανεπιστημίου περιουσία ἐχορήγησε μέχρι τοῦδε 75,000 περίπου δρ. εἰς τὴν οἰκοδομήν, ἐνῶ ὁ σκοπὸς τῶν κληροδοτῶν καὶ τῶν δωρητῶν δὲν εἶνε τὸ νὰ μεταβάλλωνται εἰς οἰκοδομησίμων ὕλην τὰ δωρήματα αὐτῶν. Ὅσάκις αὐτοὶ οἱ ἴδιοι δὲν προσδιώρισαν τὴν χρῆσιν ἀπαιτήσαντες τὴν ἀγορὰν βιβλίων ἢ τὴν διατήρησιν ὑποτρόφων, εἰσάξεται ὅτι ἐσκόπευον τῆς ἐπιστήμης τὴν πρόσδον καὶ τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας τὴν ἐκπαίδευσιν. Ἰδίως διὰ τῆς συμπληρώσεως τῆς βιβλιοθήκης, διὰ δημιουργίας ἢ τελειοποιήσεως ἐπιστημονικῶν συλλογῶν, ἄνευ τῶν ὁποίων ἡ ἱατρικὴ σχολὴ καὶ τὸ φυσικομαθηματικὸν τμήμα τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς χωλαίνουσιν.

Ἐνθυμείσθε, κύριοι, τὰς πολυποικίλους καὶ οὐρανομήκεις ἐκείνας ἐκκλησίας ὄσας κατὰ τὸν Μεσαιῶνα φιλοδόμησε τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα ἐν τῇ ἑσπερίᾳ Βυζαντιῇ συλλέγον καὶ τοῦ πλουσίου τὸ δῶρημα καὶ τῆς χάριτος καὶ τοῦ ὄρφανου τὸν ὄβολόν. Τοιοῦτον θέαμα παριστάνει καὶ τὸ ἡμέτερον Πανεπιστήμιον, ἐκ θεμελίων ἀνεγερθὲν ἀπὸ αἰσθημα ἐπίσης εὐγενῆς, ἀβροῖσαν ἐν τῷ αὐτῷ ταμεῖῳ προσφορὰς ἐξ ἑλῶν τῶν πόπων τῶν παρ' Ἑλλήνων κατοικουμένων καὶ ἰδρύσαν ἐνταυτῇ τέμενος τῶν Μουσῶν καὶ μνημεῖον τῆς Ἑλληνικῆς φιλοπατρίας.

Ἄλλὰ πρὸς τελείαν διασκευὴν καὶ ἀποπεράτωσιν τῶν ἀκροατηρίων καὶ τινῶν δωματίων τῆς βορείου πτέρυγος, ἄστοπον εἶνε νὰ περιμένωμεν πλέον τὰς ἐπιλουσίας τῶν φιλομούσων εἰσφορὰς. Τὸ Κράτος καὶ ἄλλοτε γενναίως συντελέσαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Πανεπιστημίου ὀφείλει νὰ ἀναλάβῃ αὐτῶν τὴν ἀποπεράτωσιν. Ἄν ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἀμβλυθῆ ἡ εὐγενὴς ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως μέριμνα, ἧτις παρακολουθοῦσα τὸν Ἑλληνα κατ' ἀπαντα τὸν βίον ἐπικαθῆται ἀγρυπνος καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς κλίνης τοῦ θνήσκοντος· διότι ἡ μέριμνα αὕτη, γενναίαν προξενούσα ὠφέλειαν εἰς τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν, ἀποτελεῖ προσέτι πολὺτιμον τίτλον καὶ τῆς παρουσίας καὶ τῆς μελούσης Ἑλληνικῆς εὐκλείας. Ἡ ἐλευθέρα Ἑλλὰς δὲν ἀρμόζει ὅμως νὰ τείνῃ χεῖρα ἐπαίτου καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ὁμογενεῖς, ἀλλ' ὀφείλει μάλιστα νὰ δεικνύῃ ὅτι πλουτεῖ ὁσάκις πρόκειται περὶ ἐκπαιδευτικῶν δαπανῶν. Ἐκ τοιούτων ἀρχῶν ὀρμώμενοι ἀνεκοινώσαμεν εἰς τινὰς φίλους μας βουλευτὰς τὰς τοῦ Πανεπιστημίου ἀνάγκαι· μεταξὺ δ' αὐτῶν ὁ βουλευτὴς Ἀλγίου Κ. Χρυσανθόπουλος προθύμως προέτεινε τὴν

προϋπολογισμῶ τοῦ κράτους. Τὴν πρότασιν ὑποστηρίχθεισαν παρὰ τῶν Βουλευτῶν Χουρμούζη, Κουμουνοῦρου, Ράλλη καὶ Ζαῖμη ἐδέχθη ἡ Βουλὴ, ἀφοῦ ἤκουσε περὶ τοῦ Πανεπιστημίου λόγους εὐφρόνους καὶ εὐγενεῖς διπλασιάζοντας τὴν ἀξίαν τῆς χάριτος.

Ἡ Γερουσία ἦτις, κατὰ τὴν σύνοδον τοῦ 1852, διήκουσεν ὁμοίους λόγους περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀποπεράτωσεως τοῦ Πανεπιστημίου παρὰ τοῦ Γερουσιαστοῦ Α. Λόντου, προθύμως ἐπέψήφισε τὸ ποσόν, μετὰ δὲ τὴν κύρωσιν τῆς Α. Μ. τὸ Ὑπουργεῖον τῆς ἐκπαιδεύσεως ἔθεσε τοῦτο εἰς χρῆσιν τῆς οἰκοδομῆς.

Διὰ τῶν 12,000 δρ. προστεθειμένων καὶ διαχιλίων ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Χαρολάμπους καὶ ἄλλων χιλίων ἐκ τῆς τοῦ Πανεπιστημίου περιουσίας καὶ μετὰ τοῦ ἐνυπάρχοντος ὕλικου, διασκευάζονται δύο ἀκροατήρια κυκλοτερῆ, δύο ταμίαια καὶ μία αἰθουσα χρησιμεύουσα πρὸς ἐναπόθισιν τῆς συλλογῆς τῆς φυσικῆς ἱστορίας. Ἢ βιβλιοθήκη, μεταεὐβαζομένων τῶν τῆς φυσικῆς ὀργάνων εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ παρασκευαζόμενον ταμεῖον, ἀποκατῆ τῆν μεγάλην αἰθουσαν μεταβαλλομένην εἰς ἀναγνωστήριον, καὶ εἰς διαμονὴν τῶν τῆς βιβλιοθήκης λειτουργῶν ἐκτεθειμένων μέχρι τοῦδε εἰς τὸν κἀσωνα καὶ εἰς τὸ ψῦχος, ἐπίσης ἀφορητῶν κατὰ τὰς διαφόρους ὥρας τοῦ ἔτους. Πρὸς τὸ παρὸν περιεφράχθη ὁ τοῦ Πανεπιστημίου μεσόδδος διὰ πειγῶν ἀκόμψων, προσφυλαττότων δ' ἐκ τυχαίων συμβεβηθότων τὸ Πανεπιστήμιον. Τριπλασιάζεται δὲ ὁ τῶν κεραυνώγων ἀριθμὸς κατὰ γνομοδότησιν ἐπιτροπῆς ἐκ τριῶν καθηγητῶν συγκειμένης. Προσγίνονται δὲ καὶ ἄλλαι τινὲς οἰκοδομικαὶ προσθήκαι. Τὸ δὲ Πανεπιστήμιον ἀναλαμβάνει μετ' ὀλίγων τὴν κατοχὴν τῆς μεγάλης αἰθούσης τῶν τελετῶν, κατακρατούμενη ἀπὸ τῆς τῆς φυσικῆς ἱστορίας συλλογῆς.

Αἱ διασκευαὶ αὗται ἐντὸς ἐνὸς ἢ δύο μηνῶν περατοῦνται μειοδοτηθεῖσαι ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐπὶ τῶν δημοσίων ἔργων τμήματος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, τὸ ὁποῖον ἀνέθεσε τὴν ἐργασίαν ταύτην εἰς τὸν ὑπολογαγὸν Κ. Γεωργαντᾶν, προστεθέντα εἰς τὸν τῆς πόλεως ἀρχιτέκτονα ἀξιότιμον Κ. Ζέζον. Ἀσμένως δ' ἀναγγέλλω εἰς τὴν φίλην ἀρχήν, ὅτι πρὸς ἀποπεράτωσιν ὀλοκλήρου τῆς βορείου πτέρυγος τοῦ Πανεπιστημίου, δὲν ὑστέρει εἰμὴ τὸ εὐτελεὲς ποσὸν εἰκοσακισχιλίων δραχμῶν τὸ ὁποῖον προθύμως θέλει εἰσφέρει τὸ Κράτος.

Ἡ στέρησις ὠρολογίου χρησιμεύοντος ὡς κοινὸ μέτρον εἰς τὰς παραδόσεις ἐγέννησε πολλὰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν παραδιδόντων καθηγητῶν, καὶ ἐγένετο παραίτιον χρονοτριβῶν εἰς τοὺς φοιτητὰς ἀνεπληρώσαμεν τὴν ἔλλειψιν ταύτην συναινέσει τῆς συγκλήτου, πορισθέντες ἐκ Παρισίων διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ πρεσβευτοῦ ὠρολόγιον τοῦ μηχανικοῦ Wegner, τὸ ὁποῖον διὰ κώδωνος ἰσχυροῦ κρούει τὴν ἐναρξίν καὶ τὴν λήξιν τῶν ἀκροάσεων καὶ ἀναπολεῖ ἐπίσης, ὅτι ὁ χρόνος, τὸ πολῦτιμον τοῦτο τῶν σπουδαστῶν κεφάλαιον, πρέχει μὴ περιμένον τοὺς βραδύνοντας καὶ τοὺς ὀκνηροὺς.

Οἱ φοιτηταὶ αὐθόρμητοι συνεισέφεραν δραχμ. ἑξακατὰ

σίας περίπου, ἐξ ὧν διακόσαιο πεντήκοντα εἰσοσπράχθησαν, πρὸς κατασκευὴν κρήνης, ἧς διακοσμοῦσάν τὸν μεσόδομον, θέλει κτισθῆναι χρήσιμος αὐταῖς πρὸς ὕδρευσιν. θεωροῦμεν ἀφρευκτον τὴν ἀνέγερσιν τοιαύτης κρήνης, φερούσης ἀνάγλυφον ἐπιγραφὴν: «Φιλικὴ ἀνήγειρον, συμπληρουμένου τοῦ ἐλλείποντος τυχὸν ποσοῦ ἐξ αὐτῆς τῆς περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου» διότι οἱ φοιτηταὶ διαμένοντες ἐν θέρῃ ἐπιπολλὰς ὥρας ἀδιακόπως ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἀναγκάζονται νὰ θεραπεύωσι τὴν δίψαν των ἀπαρράλκτως, ὡς τὸ παιδίον ἐκαίον τὸ ἠποῖον ἐξηλατόπησεν ὁ Διογένης συντρίψας τὸ τρυβλίον του.

Ἡ καθημερινὴ τοῦ πρυτανικοῦ γραφείου ἐργασία κατ' ἔτος πολλαπλασιαζομένη κινδυνεύει νὰ παύσῃ καὶ πολλὸν ὑπαλλήλων τὴν συμπράξιν καὶ τοῦ πρυτάνευος τὴν ὁλοσχερῆ καθιέρωσιν εἰς τὰ ἔργα ταῦτα. Ἰλαττώσαμεν ὅπως τὴν πολυγραφίαν περιορίσαντες εἰς ἀπλᾶς ἐπὶ τοῦ περιωριστοῦ σημειώσεις τὴν μακρὰν ἀλλοτε μεταξὺ κοσμητορῶν καθηγητῶν καὶ πρυτανείας διαμοιβὴν καὶ φύλαξιν ἀνωφελῶν ἐγγράφων. Ἡ ἐκδοσὶς ἐντύπων εὐκόσμων καὶ εὐσυντάκτων ἀποφοιτητηρίων, γενομένη ἐπιμελεῖα τοῦ Κ. Γραμματέως, ἐπ' ἀπειρον συνέτεμε τὰς ὑλικὰς τοῦ Γραφείου ἐργασίας.

Καθιδρύματα καὶ Σχολαί.

Τὸ Πανεπιστήμιον ἔχει καθιδρύματα συνεργόμενα μετ' αὐτοῦ, ὡς τὸ φροντιστήριον, τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, τὸ Νοσοκομεῖον, τὸν ἀρτισύστατον ἰατρικὸν κήπον, τὸ Μουσεῖον τῶν παθολογικῶν ἀλλοιώσεων, καὶ διαφόρους συλλογὰς.

Ὁ σεβαστὸς τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας καθηγητῆς Κ. Λαώπιος, καὶ ὁ Κ. Κουμανοῦδης ἐπιτεταγμένοι τὸ φροντιστήριον, προετοιμάζον ἐκ τῶν φοιτητῶν τοὺς εἰς τὴν διδασκαλίαν προοριζομένους, δραστηρίως ἀκολουθοῦσι τὰ ἔργα των προσημαίνοντες εἰς αὐτοσχέδιον Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν θεμελιωγραφίαν καὶ ἐρμηνείαν τῶν ἀρχαίων συγγραμμάτων τεσσάρων τε ἀρχαίων κειμένων εἰς τὸ φροντιστήριον τοῦτο φοιτητῶντας.

Τὸ Νοσοκομεῖον τῶν Ἀθηνῶν ἀνεγερθεὶς τὸ πλεῖστον διὰ συνδρομῶν δωρητῶν γενναίων καὶ φιλοφρόνων διετήρησε δημοτικὸν καταστήματος χαρακτῆρα. Προσθήρται δὲ τῷ Πανεπιστημίῳ, διότι ἐν αὐτῷ γίνεται ἡ τῆς ἱατρικῆς σχολῆς κλινικὴ διὰ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου διευθυνόντων τὰ κατ' αὐτὴν. Τριμελὲς ἀδελφάτων συγκροτούμενον παρὰ τῶν Κ. Βέζερ, Π. Καλλιγὰ καὶ τοῦ ἀρχιάρχου, φιλοφρόνως ἀγωνίζεται ὑπὲρ τῶν νοσοῦντων, κατ' ἔτος εἰσάγον βελτιώσιν τινα. Τὴν αὐτὴν ἀφιλοκερδῆ καὶ ἀμισθον φιλοφροσύνην δεκνύουσι καὶ οἱ δύο τῆς κλινικῆς διευθυνταὶ Ι. Ὀλύμπιος καὶ Γ. Μακάς.

Ἀποδίδαντες τοὺς ὑφιλομένους ἐπαίνους εἰς τοὺς λειτουργοὺς τοῦ φιλοφροσύνη τοῦτο καταστήματος, χρεωστούμεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι οἱ δημοτικὰ πόροι οὐδέποτε ἤρκαν οὐδ' ἐπαρκούσιν εἰς διατήρησιν νοσοκομείου, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ χρησιμεύῃ ὡς τὸ πρότυπον οὐ μόνον τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἠρῶπῃ Νοσοκομείων, καὶ

νὰ ἐπιδεικνύηται μετ' ὑπερφανείας εἰς τοὺς ξένους. Ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων, περιέχων τὴν καθέδραν τοῦ Κράτους, δέχεται ἑτεροδηγότας καὶ ἀλλοδαποὺς νοσοῦντας κατ' ἀνίσον ἀναλογίαν πρὸς τοὺς ἄλλους δῆμους, ἢ τοῦ Πανεπιστημίου κλινικὴ γίνεται ἐν τῷ Δημοτικῷ Νοσοκομίῳ ἐπιμένως τὸ Κράτος διττῶς ἐκ τοῦ νοσοκομείου ὠφελούμενον ὠφελεῖ νὰ συντελεθῇ καὶ αὐτὸ πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἐλλείψεων, ἀφοῦ ὁμοίως ἐπιμελῶς ἐξάξη ἐκ τοῦ Δόξμου τῶν Ἀθηναίων πᾶσαν δυνατὴν καὶ θεμικὴν καταβολήν. Τοιαῦτα φρονούντες ὑπεστηρίζομεν τὴν γνώμην ἡμῶν πρὸς τὸ Β. Ὑπουργεῖον τῆς ἐκπαιδύσεως ἀπευθύναντες ζήτηθεῖσαν γνωμοδότησιν τῆς ἱατρικῆς Σχολῆς περὶ συστάσεως πολυκλινικῆς. Εὐκαίριον ἦθελεν εἶναι ἐάν ἐβλήπομεν ἐν ταῖς κόλποις τῆς καθέδρας συγκροτούμενον καὶ τὸ ὠραῖον τοῦτο τῆς πολυκλινικῆς θεσμοθέτημα, δούσαν πόλιν τινὰς τῆς Γερμανίας, ἰδίως τὴν Χάλην. Δὲν ἀνηντανιώθημεν εἰς τοιοῦτον φιλόφρονον καὶ εὐγενῆ σκοπὸν, ἀλλ' ἐν τῇ πρυτανικῇ ἡμῶν ἀρμοδιότητι ἐπ' ὄλων τῶν ζητημάτων τῶν ἐκ τοῦ σύνεργου ἢ παρῶθεν ἀναγκαζόμενων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἐστῆσαμεν ὡς κύριον μέλημα τῆς Κυβερνήσεως τὴν τῶν ἐνότων βελτίωσιν, καὶ τὴν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον χορηγήσιν ἀφρονιτέρων τῶν μέσων τῆς θεραπείας, πρὸς τὴν τελειότεραν τῆς κλινικῆς διδασκαλίαν, καὶ πρὸς καταπολέμωσιν τῶν ἐνδημοσῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπιβλαβῶν προληψίαν κατὰ τῆς ἐν ταῖς νοσοκομείοις θεραπείας. Ἡ γνῶμην δὲ ταύτην ἐστηρίξαμεν ἐτι μᾶλλον, καθότι δύο μεγάλα κράτη, ἐστία τοῦ πολιτισμοῦ καὶ φιλοφροσύνης, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία στεροῦνται μὲν πολυκλινικῆς, ἔχουσιν ὁμοίως νοσοκομεία περίβλεπτα, εἰς τὰ ὅποια ἡμερᾶς προσθέτουσι τὰ τρία τῆς πολυκλινικῆς καλὰ, τὴν κατ' οἶκον τῶν νοσοῦντων ἐπίσκεψιν, τὴν ἀμισθον κατὰ ῥητὴν ὥραν καὶ τόπον χορηγίαν ἱατρικῶν συμβουλῶν, καὶ τὴν ἀμισθον χορηγίαν φαρμάκων. Περὶ τῆς βελτιώσεως τοῦ νοσοκομείου καὶ ἡ ἱατρικὴ σχολὴ πολλὰκις ἐγνωμοδότησε, καὶ οἱ Κ. Πάμβας καὶ Φίλιππος Ἰωάννου, πρυτανεύοντες ἡσχολήθησαν περὶ τούτου, τὸ δὲ Βασ. Ὑπουργεῖον πρῶτως ἠπαύσθη κατὰ πάντα τὴν ἡμετέραν γνώμην περὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Τὸ Ἀστεροσκοπεῖον ἰδρυθὲν πρὸς διερεύνησιν τοῦ ἀνεξετάστου εἰσέτι οὐρανοῦ τῆς Ἑλλάδος ἔμεινε κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος ἄργον. Τὸ οἰκοδόμημα παρὰ τῆς λαίλαπος παθὸν βλάβην τινὰ ἐπεσκευάσθη, καὶ διωρθώθησαν καὶ τινες ἀρχικαὶ τῆς οἰκοδομῆς ἐλλείψεις, συνετάχθη κληρονομία βυθίζων τὰ τῶν φυλάκων καθήκοντα, διεβλύθησαν τὰ τῆς ἐπιχορηγήσεως ἀλλὰ τινες δυσκολίαι, τὰς ὁποίας δὲν εὐτυχίσαμεν νὰ ἐξημαλύνωμεν, ἐμπόδισαν σπουδαίας τοῦ ἀστεροσκοπεῖου ἐργασίας, καὶ αὐτὴν τὴν μεσημερινὴν τῆς σημαίας ὑψοῦσιν, τῆς ὑπαικίας τὴν στέγην ὕψιστὴν ἢ πῶλις τῶν Ἀθηνῶν, εὐρισκομένη εἰς ἀληθῆ ἀναρχίαν ὡς πρὸς τὴν καταμέτρησιν τοῦ χρόνου. Τὴν οὐρανοσκοπικὴν ταύτην ἀργίαν θεωροῦντες ὡς ἀλλοτὴν ἀναρχίαν, παντὶ σθένει ἐπροσπαθήσαμεν νὰ διορθώσωμεν, ἀλλὰ δὲν ἱσχύσαμεν ἠθέλαμεν δὲ σιωπήσει περὶ αὐτῆς

τῆς ἐάν ὁ καμῆτης ἀπροσδοκίως ἐπιφοιτήσας εἰς τὸν ὀρέζοντά μας, δὲν ἠκτινοβόλει ἀριτόμυθον δημοσιότητα εἰς τὰ ἐπιστημονικὰ ταῦτα παθήματα. Ὁ Κ. Παπαδάκης ἀνέλαθε πρὸ ἐνόσ μηδὲς τὰς μετεωρολογικὰς τὸν παρατηρήσεις τακτικῶς δημοσιευόμενας διὰ τῶν ἡμερησίων.

Ὁ τοῦ πανεπιστημίου βοτανικὸς κήπος, σκιαγραφηθεὶς πρῶτον παρὰ τοῦ Κ. Φράκας, διοργανοῦται πάλιν διὰ τῆς φροντίδος τοῦ ἐπιμελητοῦ Χιλδράιχτ καὶ Θ. Ὁρφανίδου καθηγητοῦ τῆς Βοτανικῆς. Ἀμφότεροι περιεργάζονται κατ' ἔτος καὶ συνάγοντες σπέρματα καὶ φυτὰ, ἐναλλάττουσι ταῦτα μετὰ τῶν κήπων τῆς Γαλλίας, τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἰταλίας, οἷτινες, ἀντὶ ἐνόσ δέκα πολλάκις ἀποστέλλουσιν εἰς Ἀθήνας. Τὸ τῆς Ἐκπαιδύσεως Ὑπουργεῖον χορηγεῖ διαχιλίας δραχμὰς πρὸς διατήρησιν τοῦ κήπου, ἐν τῷ ὅποιῳ 2500 εἶδη φυτῶν, πεφυτευμένων κατὰ τὴν φυσικὴν μέθοδον τοῦ περιωριστοῦ Ἀντωνίου Jussieu, καλλιεργοῦνται χρησιμεύοντα εἰς τὴν σπουδὴν ὀλοκλήρου τῆς σειράς τῶν οἰκογενειῶν τοῦ φυτικῆς βασιλείου καὶ εἰς τὰς γινόμενας κατὰ τὸ ἔαρ φυτικὰς δεῖξεις. Δύο θερμοστῆρια προσφέρουσιν ἐν καιρῷ χειμῶνος ὄψυλον εἰς τὰ τῶν τροπικῶν κλιμάτων παρ' ἡμῶν φιλοζενούμενα φυτὰ. Ἀμφότεροι οἱ βοτανοδίφαι μοὶ διερχόμενοι εὐχαριστίας ὑπὲρ τοῦ Κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐκπαιδύσεως, δι' ἣν ἔτυχον πρόθυμον παρ' αὐτοῦ συνδρομὴν.

Συνετάχθη κατάλογος ὄλων τῶν παρὰ τοῖς διαφόροις καθηγηταῖς εὐρισκομένων ὀργάνων, ἐργαλείων, συλλογῶν καὶ οὐσιωδῶν χρησίων πρὸς διδασκαλίαν ὀλοκλήρου. Οἱ κατάλογοι οὗτοι ἀφοῦ ἐκκοινοποιήθησαν εἰς τὸ Β. Ὑπουργεῖον κατετάχθησαν ἐντὸς βιβλίου ἀκριβῶς περιέχοντος τὴν τὴν ἐκ τοιοῦτων ὀργάνων συγκειμένην περιουσίαν τοῦ Πανεπιστημίου. Πρῶτος καὶ ἀναγκαῖος ὅρος τῆς εὐπορίας εἶνε τὸ νὰ γνωρίζῃ τις πάντα τὰ συνιστώσα τὴν εὐτελεῆ τὴν περιουσίαν. Ὅφειλεται ἐπαινοῦ εἰς τὸν καθηγητὴν Κ. Λάνδερερ ἀναλαβόντα καὶ περιωρίσαντα τὴν καταγραφὴν τῆς φαρμακολογικῆς συλλογῆς.

Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ ἀνεπαρκούς τῶν ἐπιστημονικῶν συλλογῶν ὀφείλομεν μάλιστα νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχήν μας ἐπὶ τοῖς κατὰ καιρὸν τιμώμενοι διὰ τοῦ τῆς πρυτανείας ἀξιώματος. Αὐπεῖται τις ἀναλογιζόμενος ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον καὶ ἡ καθέδρα τῆς Ἑλλάδος στεροῦνται πολλάκις καὶ ἐκείνων τῶν συλλογῶν αἷτινες διακοσμοῦσι καὶ αὐτὰς τὰς δευτερευούσας πόλεις τῆς Ἠρῶπης; ὅτι καὶ ἡ ἱατρικὴ σχολὴ καὶ τὸ φυσικομαθηματικὸν τμήμα δὲν ἀπέχτησαν εἰσέτι ἐκεῖνα τὰ βοηθήματα, τὰ ἀποτελοῦντα πρακτικώτερον τὴν σπουδὴν ὅτι ἡ βιβλιοθήκη, καὶ τοῖς πλουτοῦσα διὰ τῆς συμπαράσεως τοῦ φιλοπόνου ἑφόρου τῆς, στερεῖται εἰσέτι καταλόγου ὅτι οἱ ἀλλοδαπαὶ ἐπιστήμονες προσερχόμενοι εἰς Ἑλλάδα διὰ νὰ σπουδάσωσι τὴν ἐν αὐτῇ φύσιν, δὲν εὐρισκοῦσιν ἐντελεῖς συλλογὰς τῆς ἐν Ἑλλάδι ζωολογίας, ὀρυκτολογίας καὶ φυτολογίας.

Ἄλλὰ πρὸς κοινὴν παραθυρίαν ἀναφέρομεν ὄλας τὰς γενομένας ἀσπεύρας περὶ σχηματισμοῦ συλλο-

γῶν, ἐλπίζοντες ὅτι ὁ χρόνος καὶ ἡ ἐπιμελεῖα ἐπαυξάνουσι τὰς μικρὰς ταύτας ἀρχὰς, διότι τὸ ἀρχαῖον ἀπόφθεγμα «*Ἀρχὴ ἡμῶν τοῦ παντός*» σοφώτατον.

Κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος συνέστη μουσεῖον τῶν παθολογικῶν ἀλλοιώσεων ἐπιζητούμενον πρὸ πολλοῦ ὀφείλομεν παρὰ τῆς ἱατρικῆς σχολῆς. Ὁ ἐν Βιέννῃ τῆς παθολογικῆς ἀνατομίας καθηγητῆς Κ. Ροκίτάνσκι καὶ ὁ Κ. Σνάϊδερ καθηγητῆς τῆς ἀνατομίας τοῦ ἐν Μονάχῳ Πανεπιστημίου, ἀμφότεροι κατὰ διαφόρους χρόνους ἔχοντες ὑπὸ τὴν ἄδηγίαν των τὸν Κ. Σταυρινάκη, ὑπότροφον τότε τῆς Κυβερνήσεως, ὁ μὲν παρῶθεν εἰς τὸν ἴδιον διακόσιν δέκα περίπου παρασκευάσματα παθολογικῶν ἀλλοιώσεων, ὁ δὲ ἀπέστειλε παρασκευασμάτων ταῦτα δὲ ἀπέτελεσαν τὸν πρῶτον πυρῆνα τοῦ Μουσείου τούτου, τὸ ὅποιον ἐτέθη ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ φιλοπόνου Κ. Σταυρινάκη.

Ἐνθὺς μετὰ τὴν σύστασιν τούτου παρεκαλέσαμεν τὴν Κυβέρνησιν νὰ διαταχθῶσιν οἱ κατὰ νομὸς καὶ κατ' ἐπαρχίας ἱατροὶ, νὰ ἀποστέλλωσιν εἰς τὸ Μουσεῖον πᾶσαν περιεργον παθολογικῶν ἀλλοιώσεων, ἢ φυσιολογικῶν τέρας τὸ ὅποιον ἤβελον ἀπαντήσαι κατὰ τὴν ἱατρικὴν των ἐξάσκησιν.

Τὰ ὄργανα τῆς Φυσικῆς λαμβάνουσι κατ' αὐτὸ τὸ ἔτος ἀξίωσιν καὶ τελειότητα μεγάλην ἐκ τῆς προαγγεληθείσης δωρηθείσης ὀρυκτολογικῆς περιπόου φράγκων παρὰ τῶν ΚΚ. Μπούμα καὶ Δούμα.

Οἱ Κ. Χιλδράιχτ καὶ Ὁρφανίδης ὑπεσχεθήσαν πρὸς ἡμᾶς νὰ ἀσχοληθῶσι, καὶ ἡσχολήθησαν, ἤδη περὶ σχηματισμοῦ φυτολογίου τῆς Ἑλλάδος ὅσον τὸ δυνατόν ἐντελούς, τὸ ὅποιον προτίθενται νὰ προσφέρωσιν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον.

Βιβλικά χρονογράφα διδόμενα εἰς ἑνδεκα καθηγητὰς τῆς ἱατρικῆς καὶ τοῦ φυσικοστοιχοῦ τμήματος ἀξίωσιν ὅπως ἀποσώσῃ κατ' ἔτος τὰς συλλογὰς τῶν ἐργαλείων καὶ τοῦ ὀλοκλήρου ἐκάστης καθέδρας.

Πιστώσις ἐκ μυθίων δραχμῶν περιεχομένη ἐντὸς τοῦ ἐπιφημισθέντος παρὰ τῆς Βουλῆς προϋπολογισμοῦ τοῦ 1854 προορίζεται εἰς οἰκοδομὴν περιβάλλου ὅπου θέλωσιν ἐναποθεῖν πρωτότυπα καὶ ἔκτυπα ἀρχαιολογικῶν λείψανων.

Τὸ ποῖον τοῦτο δὲν ἐπαρκεῖ βεβαίως εἰς οἰκοδομὴν Μουσείου εὐρυχώρου, ἐτοίμου καὶ δεχθῆν ἐν ἰδίαις τέραις αἰθούσας τὰ ἔκτυπα καὶ τὰ πρωτότυπα ἐκάστης σχολῆς τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης ἀπὸ τῆς Αἰγυπτιακῆς μέχρι τῆς Ἀλεξανδρινῆς σχολῆς. Ἄλλ' ἐάν πρὸς ταυτὴν ἐπιστημονικὴν κατάταξιν προσχρησθῶσιν ἀρχαῖα τεκτονικῶς τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, ἡμπορεῖ μικρὸν κατὰ μικρὸν νὰ συμπληρωθῇ, καὶ νὰ ἐπαυξήσῃ, καθόσον πορίζομεθα πρωτότυπα καὶ ἔκτυπα, καὶ καθόσον εὐπορεῖ τὸ ταμεῖον. Εὐχόμεθα δὲ νὰ προσερχθῆν τὸ Μουσεῖον τοῦτο εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, πρὸς τὸ ἐγένοντο ἀρθροὶ ὑποσχέσεις ἀποστολῶν ἐκτύπων, ἰδίως παρὰ τοῦ Βρετανικοῦ πρεσβευτοῦ. Ἡ δ' ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ συγκέντρωσις τῶν ἐκπαιδευτικῶν μέσων ὑπόσχεται μεγάλα καλὰ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν νεολαίαν.

Ἄλλὰ πρὸς κοινὴν παραθυρίαν ἀναφέρομεν ὄλας τὰς γενομένας ἀσπεύρας περὶ σχηματισμοῦ συλλο-

μένων, διότι ή τών περιηγητών περιέργεια άπάγει αυτά και διασκοπίζει μακράν τής Ελλάδος. Παρεκλάσαμεν τήν Κυβέρνησιν νά φροντίση περί τούτου ως και περί τής κατατάξεως και τής έκθεσεως τής συλλογής τής Νομισματικής άδελφότητος υπό τριπλά κλειθρα παρά δώδεκα έτών καταχειμένης έντός του ταμείου του Κράτους. Η κατάταξις και ή φύλαξις τούτης συλλογής είνε έργον δύσκολον άλλ' έφικτόν. Έλπίζομεν δε ότι θέλομεν παύσει ύμιάς, όντες τους φιλαργύρους άποκρύπτοντας έντός τής γής θεσαυρόν, όστις και τόν ιδιοκτήτην ήθελε πλουτίσει και τήν φυλάττουσαν γήν ήθελε γονιμοποιήσει, εάν έγίνετο εύστοχος αύτών χρήςσις και κυκλοφορήσις.

Βιβλιοθήκη.

Η ήμετέρα βιβλιοθήκη ηύξήθη κατά τόμους 3850. Η συγκομιδή τών βιβλίων κατ' αύτό τό έτος είναι πλουσία και διά τήν έπισημότητα τών δωρητών και διά τήν σπουδαιότητα και τήν πληθύν τών βιβλίων. Δωρητάς διασήμους αναφέρομεν τόν Αυτοκράτορα τής Γαλλίας τόν Βασιλέα τής Πρωσίας τόν Βασιλέα τών Βέλγων τόν πρεσβύτεν τής Γαλλίας Κ. Βαρύνον Βουάν τόν πρεσβυτεν τής Αγγλίας Κ. Θ. Ουάϊ και διά τής αύτου συνδρομής, τας Ακαδημίας τής Οξωνίας και του Δουβλίνου, τήν έν Λονδίνω Ασιατικήν έταιρείαν και τήν έν Βαρμιάη γεωγραφικήν τήν Ακαδημίαν τής Νεαπόλεως τήν έν Ούασινγκτόνη Σμιθσονίαν Ακαδημίαν τήν Ακαδημίαν τής Βοηονίας. Παραπέμπομεν δε εις τόν παραρτώμενον κατάλογον άλλα εύκλεή όνόματα πολλών φιλομούσων ιδιωτών, δωρητών τής ήμετέρας Βιβλιοθήκης, προς άπαντας άπονεμόντας από καρδίας εύγνώμονος εύχαριστίας.

Τελευταί.

Αι του Πανεπιστημίου τελεται έτελέσθησαν έγκαίρους. Τη 28 Σεπτεμβρίου 1852 έγίνετο ή τών Ακαδημαϊκών άρχών έγκατάστασις.

Κατά τήν έορτήν τών τριών Ιεραρχών τού Πανεπιστημίου, επικαλούμενον τήν εξ ύψους εύλογίαν επί τούς ζώντας και θανόντας εύεργέτας τής Ελληνικής νεολαίας, έτέλεσεν Ιερουργίαν και μνημόσυνον έν τώ Ναώ τής Αγίας Ειρήνης, Ιερουργούντος του σεβασμιού επισκόπου Οικόβλου, εύμενούς άείποτε και προθύμου εις πάντα όσα ανάγονται εις τού Πανεπιστήμιον. Ο σεβάσμιος καθηγητής Βάμβας έξεπρόνεσε κατάλληλον λόγον, τήν παραγγελίαν έκτελών τής Ακαδημαϊκής συγκλήτου.

Την 25 Μαρτίου έξεδόθη πανδήμως ή του ποιητικού άγωνοδητήματος άπόφασις, καταλλήλως αιτιολογηθείσα παρά του εισηγητού τής έπιτροπής Κ. Βαγκαβή.

Η εικοστή πέμπτη Μαΐου, επέτειος τής του Πανεπιστημίου καθιδρύσεως, έορτάσθη διά λόγου εύφραδούς παρά του καθηγητού Ευσταθίου Κουμανούδη έκφωνηθέντος.

Καθ' όλας τας έν τώ Πανεπιστημίου τελετάς διετηρήθη τάξις και εύπρέπεια, διότι άνεθέσαμεν κατά κλήρον εις δέκα φοιτητάς τήν εύταξίαν και τήν εύκοσμίαν τών τελετών. Η καινοτομία δ' αύτη, περιβαλούσα χαρακτήρα οικογενειακών εις τας Ακαδη-

μαϊκάς τελετάς, άλλοτε παρ' ένόπλων άστυνομουμένων, επέτυχε πληρότητα. αναδείξασα έτι μάλλον τά κόσμια και τά φιλότακτα ήθη τών του Πανεπιστημίου φοιτητών.

Αποδεχόμενοι προθύμως τήν πρότασιν φίλων συγκαθηγητών και άλλων λογίων, έσπούσαμεν νά ενθαρρύνωμεν και νά προσδρυσώμεν φιλόφρονα έπίτασιν προσφερθείσαν τώ σοφώ και αγαθώ Ειρηναίω Θεορίω, όστις, ως έν έπιστολή του τελευταίου προς ήμας άνέφερε, καθιερού τας γεροντικές του ήμέρας συνηγορών υπέρ τής Ελλάδος, ως άλλοτε κατά τόν άγώνα άφιέρωσε τας ήμέρας τής ζωής της νεότητός του.

Ποιητικήν διαγωνίαν.

Υνωρίζει ήδη τού κοινόν δι τήν φιλόκαλόν τις έμπορος Α. Γάλλης θέσας ποιητικήν διαγωνίαν έπιτυχίως έπαναλαμβανόμενον, άνέθεσεν εις τόν Πρύτανιν και τούς καθηγητάς του Πανεπιστημίου τήν έκδίκασιν τών διαγωνιζομένων ποιητών. Τό έργον καινοφανές έν Ελλάδα και αξιόπεινον' εάν ύμεις προσκληθώμεν ποτε σύμβουλοι άθλοθετών σκοπεύοντων, ως ό Κ. Γάλλης, τήν του έθνους ύφέλειαν, ήθέλωμεν κατευθύνη τήν φιλόκαλον αύτών διάθεσιν εις έργα θετικώτερα, προτρέποντες τήν σύστασιν άλλων προς ένίσχυσιν συγγραφής διδασκικών βιβλίων, τών ύποίων πάσχοντων δεινήν στέρησιν, ή προς τήν εκμεταλλεύσιν έπιοχών τινων τής Ελληνικής Ιστορίας, άγνωστων εισέτι και άναγκαίων προς συμπλήρωσιν τών περι τής έθνικής μας ύπάρξεως γνώσεων. Ηπιστεύομεν δε ότι ή αληθής πεινήσις δεν έχει ανάγκην κέντρου, αύτήφωτος βάλλουσα, ως οι ποταμοί αυθόρμητοι φέρονται προς τήν θάλασσαν, ή ως αι άνήθους άπρόκλητοι κελαιδαύοις εις τά δάση. Τών ποιοήσων ταύτων ένισχυεί ό φόβος μήπως διά τούταυτης άθλοθεσίας άνεγείρωμεν φιλοδοξίας παρακαίρους και άπαρασκευάστους, ηναγκάζοις φοιτητάς τινάς νέους περί τής Ιδίας ποιητικής αξίας, διότι ουδέν εύκολώτερον παρά τό νά καταστή τής κριτής εύδέκαστος τών ιδίων έργων. Οι ποιηται άπειπειρώμενοι μάλιστα ν' άπατήσωσι τούς άναγκώστας τών διά τών πλασμάτων τής εύφυίας των, άπατώνται πολλάκις οι ίδιοι περί τής πιθανότητας τών πλασμάτων τούτων ή περί του κήλλους τών κοσμημάτων με τά ύποία τά περιβάλλουσι.

Τάς κρίσεις ταύτας έπεισοδικώς εισάγομεν μή διαμφισβητούμενες τήν ύφέλειαν του ύπάρχοντος άθλοθετήματος, άλλ' άπευθυνόμενοι εις τούς μέλλοντας άθλοθέτας, όταν τό έργον του Κ. Γάλλη εύρη μισητάς, διότι ουδέν καλόν άπομονούται παρά τή Ελληνική φυλή, άλλά κοινωφελής τις πράξις προκαλεί άείποτε και έπιλάκει άλλας καινοφελεστεράς.

Τό του διαγωνισμού δικαστήριον εκ τών Κ. Φιλίππου Ιωάννου, Ιω. Βενδύλου, Α. Ρ. Βαγκαβή, Σ. Κουμανούδη και Β. Καστόρχη σχηματίσθη υπό τήν προεδρείαν του πρυτάνου, έθεσε προσημιάθη άρχην ότι κατ' αύτό τό έτος ύφείλει νά δώση τήν χιλιάδραχμον άθλον, εις ύφέλιος τής βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου επιψήφισθη έν υπό του Κ. Α. Βάλλη

κατά τό παρελθόν έτος. Μεταξύ τών όκτώ παρυσιαθέντων ένημέρων ποιημάτων, οι δικασται έταλαντεύθησαν επί πολύν χρόνον μεταξύ τών δύο, του μόν Αρματωλοί και Κλέπται έπιγραφόμενου εις τήν καθαράν γλώσσαν του δε εις δημοτικήν γεγραμμένου, φέροντος δε έπιγραφήν ή Κορίνθα και ο Πίνδαρος. Η πλαστιγή μείνασα επί πολύν άμφίβροπος έκλινε τέλοσ; ύπερ του ποιητού του Αρματωλοί και Κλέπται διότι ή Κορίνθα και ο Πίνδαρος άντέβαινον προς δύο θρους τής άθλοθεσίας, τόν περι χρήσεως καθαράς γλώσσας, και τόν όρίζοντα τών στίχων τόν αριθμόν.

Η άπόφασις άνεγνώσθη πανδήμως κατά τήν δημοτελή τής 25 Μαρτίου ήμέραν, ή δάφνη έπεδικάσθη εις τόν ποιητήν Κ. Ζηλακώσταν και άλλοτε άριστεύσαντα κατά τόν αυτόν άγώνα. Διακοινηθέντος δε και του έτέρου άπορήτην γραμματικόν τού ποιητού ύνομα συνήθως έγκρύπτοντος, εύρέθη έπιστολή άνώνυμος προς τόν πρύτανιν, δι ής παρεκκλήτετο ούτος νά μεταχειρισθ ή χιλιάδραχμον γέρα ύπερ νυμφεύσεως πέντε πτωχών παρθένων. Εκ τών σπινθήρων τής ποιητικής πάλης ήθέλησε ν' άνάψη πέντε νυμφικας λαμπάδας ο άνόνημος και φιλόκαλος ποιητής, όστις όμως διεφύργε τό τής άνωθυμίας διαφανές κάλυμμα, ότε, καταπιεζόμενος υπό πατρικού φίλτρου, ύψωσε φωνήν άγάπης και ύπερασπίσεως έν γειννιάζοντι περιβάλλω άδικηθέντος τέκνου του.

Διακοπαι.

Αι διακοπαι, αρχόμεναι τήν 15 Ιουνίου και λήγουσαι τήν πρώτην Σεπτεμβρίου, αποτελοϋσιν αξιόλογον Ακαδημαϊκόν έθιμον, μη φέρουσαι πασίαν έργασίαν ουδ' άφορμήν ραθυμίας, άλλα μετασχηματισμόν τών πόνων και τών εργασιών έμπιοϋσαι. Κατά τούς έργασίμους μήνας οι καθηγηται καταναλίσκουσι τήν προυσίαν τών ιδίων των γνώσεων, άλλα κατά τας διακοπας αυξάνουσι και πολυπλασιάζουσι τής έπιστημής τό τάλαντον, διότι κατ' αύτάς μόνον ο καθηγητής είνε έαυτου κύριος και ήγεμών. Διά τούτο και εις αρχαίος και περίφημος τής Γαλλίας εισαγγελεύς έλεγεν εον croit que c' est le palais qui fait les grands juriconsultes; au contraire ce sont les vacances. Τό αυτό συμβαίνει και επί τών φοιτητών. Μόλις ο φοιτητής κατά τήν έποχήν τών παραδόσεων συλλέγει και τροχάδην καταγράφει τά βήματα τών καθηγητών, άλλα μόνον έν καιρώ τών διακοπών κατατάττει, κατανοεί και άντιπαραβάλλει ταύτα προς τινά συγροφάα, συνοικειούμενος τότε μετά τής έπιστήμης και αρχόμενος νά διδω λόγον εις έαυτόν και εις άλλους τών έπιστημονικών του άντιλήψεων. Ιδίως δε οι καθηγηται του Πανεπιστημίου ύφείλουσιν εκ τών διακοπών ν' άποφύωσι τελειοποιήσιν τινά και πρόδοον, είτε άπομονούμενοι έντός του ταμείου των, είτε άποδημούντες εις τήν άλλωδαπήν και έπισκεπτόμενοι τά μεγάλα κέντρα του φωτισμού, ή έπιχειρούντες έπιστημονικώς διεκδηρώς έντός ή εκτός του Κράτους. Έθεωρήσαμεν διά τούς λόγους τούτους καθήκον μας νά άποκρυσώμεν έρμηνείαν τινά του λογιστικού Νό-

μου τής 1 Οκτωβρίου, καθ ήν οι καθηγηται και οι διδάσκαλοι κατά τας διακοπας άφομοιούμενοι με τούς λοιπούς υπαλλήλους στεροϋνται τών άποδοχών των, και περιορίζόμενοι κατά τήν έλευθερίαν των καλούνται τούτω τρόπω του νά έκτείνουσι διά περιηγήσεων τας γνώσεις των. Περιττόν κρίνομεν νά έκθέσωμεν όσα προς καταπολέμησιν τούταυτης έρμηνείας έβπομεν ή έπράξαμεν, διότι οι ΚΚ. Υπουργοί τής Εκπαιδεύσεως και τής Δικαιοσύνης, εάν μεριμνώσι περί τών άλλθων συμφερόντων του εκπαιδευτικού και του δικαστικού κλάδου, ύφείλουσι προσεχώς νά προτείνουσι έρμηνευτικόν Νόμον καταλύσοντα πάσαν άμφιβολίαν περί του σπουδαίου τούτου ζητήματος.

Αι Ακαδημαϊκαι διακοπαι πρόκειται νά γονιμοποιηθώσιν έτι μάλλον διά τινος πρωτανικής προτάσεως, τήν όποιαν τό Β. Υπουργείον εύμενώς άποδέχθην ύπεσχέθη νά έκτελέση. Η γή και αύτης τής έλευθέρως Ελλάδος είνε εισέτι έπιστημονικώς άμετάλλυτος. Έπιτροπή καθηγητών έφοδιαζομένη μεθ' όλων τών χρηματικών και διοικητικών μέσων κατά τας διακοπας, δύναται ν' άσχολήται εις τήν έξερεύνησιν ενός ή δύο Νομών ένιαυτός ύφ' όλας τας έπιστημονικας έπόψεις τών δ' έρευνητών τού προΐον κατατατόμενον έντός μερικόν περι εκάστου έπιστημονικού κλάδου έκθέσειν, ήμπορεί νά συγκεφαλαιούται έν πραγματείε εκ τών μερικόν έκθέσεων σχηματιζομένη. Ιουούτης πραγματείας ή δημοσίευσις, διεγειρουσα τήν περί τών έπιστημονικών πραγματών περιέργειαν και συμπλοϋσα τας έυποαρχώσας γνώσεις και ανακαλύψεις, θέλει αποπλήνει ήμας τας κατηγορίας ότι άδιαφώρος κατοικούμεν και περιεργόμεθα τήν γήν ταύτην έγκρύπτουσαν άμνησίαις και πλούτη άνεξερευνήτα.

Αρχαιρείαι.

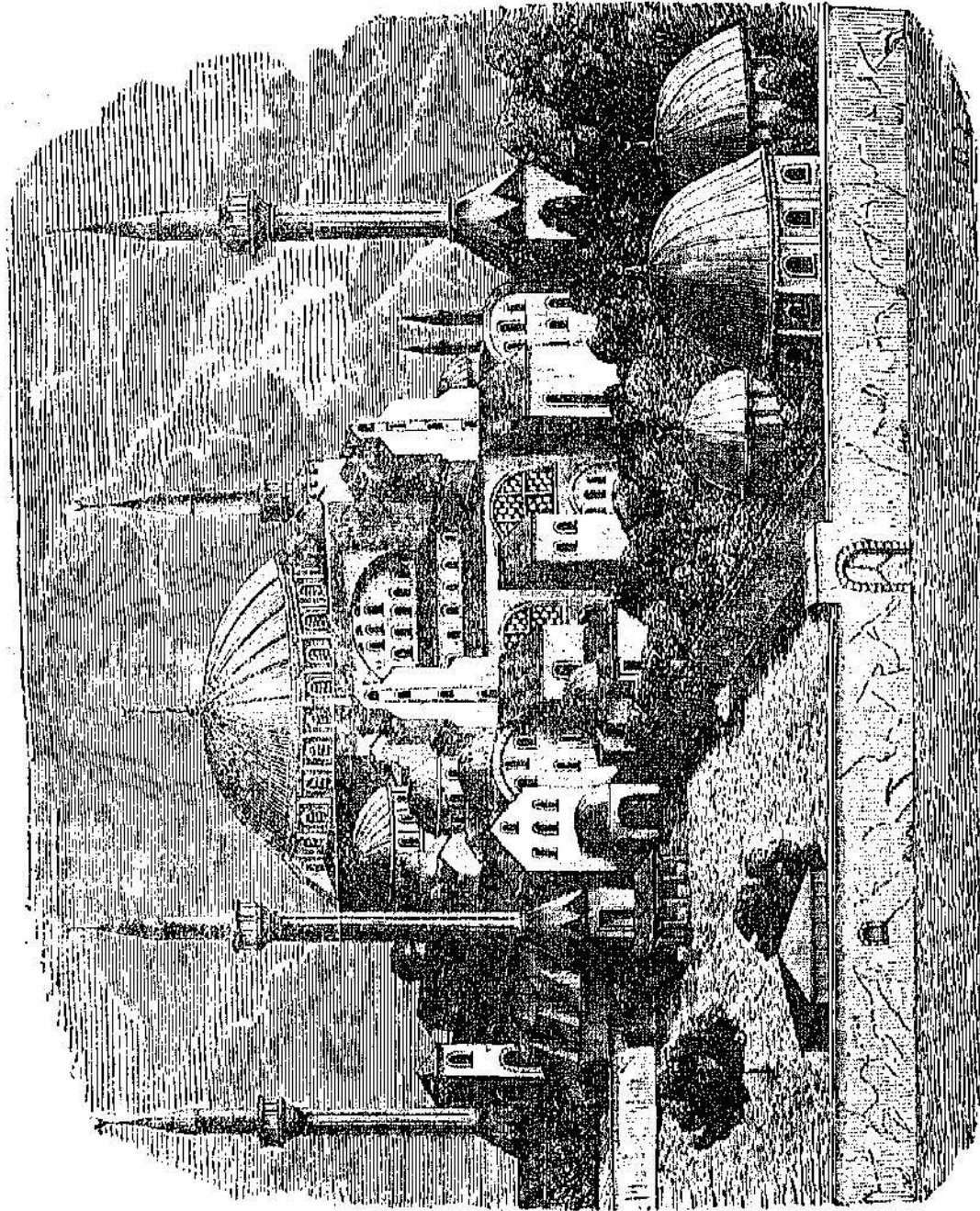
Αι Ακαδημαϊκαι έκλογαι άνέδειξαν ύποψηφίους τής πρωτανείας τούς Κ. Ν. Κωστήν, Κ. Κοντογόνην και Μητσόπουλον, τών δε κομητητών, τής μεν Νομικής τούς Κ. Γ. Βάλλην και Πήλλικαν, τής Ιατρικής τούς Κ. Βάλλην και Πρινάρην, τής Φιλοσοφικής τούς Κ. Βαγκαβήν και Αάνδρερ, τής δε Θεολογίας τόν Κ. Κοντογόνην.

Η Α. Μ. έξελέξατο πρύτανιν τόν Κ. Κωστήν, κοσμητόρας δε τόν Κ. Κοντογόνην, Σ. Πήλλικαν, Α. Βαγκαβήν και Πρινάρην, όστινες συννοούμενοι μετά τών άρτίως έκλεγθέντων Ακαδημαϊκών συμβούλων Θ. Μανούσου, Φιλίππου Ιωάννου, Γ. Μακκά, Κ. Μητσόπουλου και μετά του άντιπρυτάνου, άποτελοϋσαι τήν Ακαδημαϊκήν σύγκλητον υπό τήν προεδρείαν του Ν. Κωστή, εις τήν παραδίδουσι σήμερον τήν διοίκησιν του Πανεπιστημίου. Οφείλομεν δε πριν ή καταβώμεν τής Πρωτανικής έδρας νά άπευθύνωμεν τας εύχαριστήσεις μας εις όλους τούς συναδέλφους ή τούς δημοσίους λειτουργούς τούς συμβοηθήσαντας εις τό έργον, ιδίως εις τήν Ακαδημαϊκήν Σύγκλητον άείποτε συσκεπτόμενην και άποφασίζουσαν ειλικρινώς προς μόνην τήν ύφέλειαν τής νεολαίας και του Πανεπιστημίου, του όποιου τά δικαιώματα ιερά παρ' αύτην στεροϋνται. Οφείλομεν δε ν' άπονεύωμεν και διε-

καίους επαινους εις τους φίλους ομιλητάς, οτινες δι' ευτάκτου κοσμίου και φιλοπόνου διαγωγής κατέστησαν ευκολον το της διοικήσεως έργον.

Η αδελφική συμβίωσις και συγκοινωνία υπό τους αυτούς ακαδημαϊκούς νόμους, εν τῷ αὐτῷ περιβάλλοντι, υπό τους αυτούς καθηγητάς νέων πολυπληθῶν ὄρωμα

μένον ἐξ ὅλων τῶν τόπων ὅπου ὁμιλεῖται ἡ γλῶσσα ἡ Ἑλληνική και λατρεύεται ὁ θεός καθὼς ἡμεῖς τὸν λατρεύομεν, δὲν προσιωνίζει ἄλλην συγκοινωνίαν ευρύτεραν, τῆς ὁποίας χρυσοστόλιτος ἡ εἰκὼν προτάσσεται τῶν ἀφελκμῶν κοιμημένου ἡ γρηγοῦντος παντός Ἑλλήνος, οὐδ' ἐν μυχοῖς τύμβου προλίπουσα αὐτὸν ;

Ἡ Ἁγία Σοφία. Ἰδὲ σελ. 512. τοῦ παρόντος ἑτηλίου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΟΛΥΜΠΙΟΣ.

Ἡ εἰκὼν, ἥτις δημοσιεύεται σήμερον ἐν παραρτήματι ὑπὸ τῆς Π α ν δ ὸ ρ α ς, παριστάνει ἕνα τῶν πρώτων καὶ μεγαλυτέρων ἠρώδων τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐθνικοῦ, τὸν Γεώργιον Ὀλυμπιον, ἀνάστημα ἰδιοχείρου πῶρ εἰς τὴν πυρραποδία, τῆς ἐν Σίβηρ της Μολδαβίας μονῆς, καὶ ἀποθανέσκοντα ἐνδὲ

ξιας μετὰ τριῶν πιστῶν αὐτοῦ συστρατιωτῶν. Τὴν θιογραφίαν τοῦ ἠρώου τούτου θέλομαι κοινοποιῆσαι προσηγώς. Ἡ εἰκὼν, χαραχθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου ξυλογράφου Κ. Π. Σκιαδοπούλου, ἀνατίθεται παρ' αὐτοῦ, εἰς λεπτόν τε καὶ μέτριον εὐχρημασύνθη, πρὸς τοὺς ἐν Μαγισαρίᾳ της Ἁγίας φιλοκάλους ὁμογενεῖς, διασφῆραντας αὐτὸν, εἰς εἰκομένη ἄλλοτε, διὰ πλουσίας ἀποστολῆς ξυλογραφικῶν ἐργαλείων

